

Nr 244.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning angående indrivning av utskylder hos värnpliktiga m. fl.; given Stockholms slott den 10 mars 1944.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till

1) förordning angående indrivning av utskylder hos värnpliktiga m. fl.; samt

2) lag om upphävande i vissa fall av verkan av uraktlåtenhet att erlægga utskylder till kommun eller annan menighet med avseende å rösträtt och behörighet.

GUSTAF.

Ernst Wigforss.

F ö r s l a g
till
förordning angående indrivning av utskylder hos värnpliktiga m. fl.

Härigenom förordnas som följer.

1 §.

Värnpliktig som inryckt till militärtjänstgöring må i den omfattning och under de villkor, som i denna förordning sägs, beviljas anstånd med indrivning av honom påförda utskylder.

2 §.

1 mom. Med värnpliktig avses i denna förordning värnpliktig som icke är fast anställd vid krigsmakten.

Förordningen äger ej tillämpning å värnpliktig, som är elev vid krigsskolan eller undergår utbildning för vinnande av fast anställning på aktiv stat vid marinen eller flygvapnet, ej heller å värnpliktig som jämlikt 27 § 1 mom. värnpliktslagen fullgör tjänstgöring med en varaktighet av högst sextio dagar.

2 mom. Vad om värnpliktig stadgas i denna förordning skall äga motsvarande tillämpning i fråga om

1:o) civilmilitär personal på aktiv stat eller över stat, vars tjänstgörings-skyldighet i fredstid är begränsad till viss del av året;

2:o) personal, som lönlös kvarstår i regemente (kår), i flottan, i kustartilleriet eller i flygvapnet;

3:o) personal som frivilligt överförs till övergångsstat, så ock personal på reservstat eller i reserven med undantag av reserven tillhörande, från aktiv stat pensionsavgången personal;

4:o) väg- och vattenbyggnadskårens personal;

5:o) icke värnpliktig personal vid sjövärnsskåren.

3 §.

Med utskylder förstås i denna förordning utskylder och andra medel, som avses i 1 § restindrivningsförordningen under a) och b), med undantag dock för sådana avgifter till brand-, hagelskade- eller kreatursförsäkringsanstalter, som jämlikt kungörelsen den 22 oktober 1886 angående uppbörd av avgifter till vissa på ömsesidighet grundade försäkringsanstalter debiteras, indrivs och redovisas i sammanhang med kronoupbörderna.

4 §.

Fråga om anstånd med indrivning av utskylder enligt denna förordning prövas och avgöres av den utmättningsman, som har att verkställa indrivning av utskylderna.

5 §.

Anstånd må beviljas med indrivning av utskylder, vilka förfalla till betalning vid uppbördsstämma som till någon del infaller under tiden för militär-tjänstgöringen eller inom tre månader efter tjänstgöringens slut.

Häftar värnpliktig, som inryckt till militärtjänstgöring, för oguldna utskylder, vilka förfallit till betalning vid uppbördsstämma som till någon del infallit inom tre månader före tjänstgöringens början, må anstånd beviljas jämväl med avseende å dessa utskylder.

Vad i denna förordning stadgas i fråga om uppbördsstämma skall äga motsvarande tillämpning beträffande uppbördstermin.

6 §.

Anstånd, som avses i 5 §, skall gälla intill dess den värnpliktige efter beviljad ledighet för återgång till civil verksamhet (hempermittering) eller hemförlovning tre månader i följd varit fri från tjänstgöring, dock att anståndet städse skall omfatta minst tre månader, räknat från den dag då utskylderna senast skolat erläggas.

Med indrivning av utskylder, som utgå för fast egendom, må dock icke på grund av vad i denna paragraf stadgas anstå längre än att den i 17 kap. 6 § handelsbalken stadgade förmånsrätten för dylika utskylder kan göras gällande.

7 §.

Anstånd, som avses i 5 §, må icke beviljas, där det med hänsyn till den värnpliktiges inkomst, förmögenhet, försörjningsskyldighet och ekonomiska förhållanden i övrigt samt utskyldernas storlek kan antagas, att den värnpliktige icke är i behov av sådant anstånd.

8 §.

Har underlåtenhet att betala sådana utskylder, beträffande vilka anstånd med indrivning beviljats enligt denna förordning, medfört att utskylder, som eljest skolat erläggas vid senare uppbördstillfälle, förfallit till omedelbar betalning, skall den värnpliktige tillika åtnjuta anstånd med betalning av sistnämnda utskylder till den uppbördsstämma, vid vilken utskylderna enligt utfärdad debetsedel skolat erläggas.

9 §.

Värnpliktig, som vill komma i åtnjutande av anstånd med indrivning av utskylder enligt denna förordning, skall göra skriftlig ansökan härom. Ansökningen skall ställas till den utmättningsman, varom i 4 § förmäles, samt

ingivas eller insändas till familjebidragsnämnden i den kommun, som har att utgiva familjebidrag enligt krigsfamiljebidragsförordningen den 30 juni 1942 (nr 521).

För värnpliktig, som är ansluten till erkänd skatteförmedlingskassa eller statens intressekontor, må ansökan göras jämväl av kassan eller intressekontoret.

10 §.

Ansökan, som avses i 9 §, bör av den värnpliktige göras så snart ske kan och senast inom en månad efter utgången av först infallande uppbördsstämma, som anståndet skall avse, eller såvitt angår utskylder, varom förmäles i 5 § andra stycket, inom en månad efter militärtjänstgöringens början.

Har ansökan icke inkommit till familjebidragsnämnden inom tre månader efter militärtjänstgöringens slut, må ansökningen icke upptagas till prövning.

11 §.

Då ansökan, som avses i 9 §, inkommit till familjebidragsnämnden, skall nämnden så snart ske kan med eget yttrande överlämna ansökningen till vederbörande utmätningsman. Nämnden skall därvid lämna uppgift om dagen för militärtjänstgöringens början och dennas art samt, därest tjänstgöringen redan upphört, dagen för dess avslutande ävensom, i den mån sådana upplysningar äro tillgängliga för nämnden eller kunna utan omgång införskaffas, om den värnpliktiges försörjningsskyldighet och ekonomiska förhållanden. I yttrandet skall tillika angivas, huruvida ansökningen tillstyrkes eller avstyrkes.

12 §.

Utmättningsman skall utan dröjsmål meddela beslut över ansökan, som avses i 9 §.

Har utmättningsmannen lämnat sådan ansökan utan bifall, skall utmättningsmannen ofördröjligen lämna sökanden underrättelse härom med angivande tillika av den ordning, i vilken talan mot beslutet må föras.

13 §.

Har beslut om anstånd meddelats enligt denna förordning, må vidare åtgärder för indrivning av utskylder, som omfattas av anståndet, icke vidtagas. Har, då anstånd beviljas, utmätning redan ägt rum, skall utmätningen gå åter, dock ej om försäljning av egendomen skett. Beslut om införsel i avlöning, pension eller livränta till gäldande av utskylderna, som meddelats innan anståndet beviljades, skall icke vidare gälla.

14 §.

Indrivningsavgift må icke uttagas för utskylder, beträffande vilka utmättningsman beviljat anstånd med indrivningen enligt denna förordning, i den

mån utskylderna betalas innan den värnpliktige efter hempermittering eller hemförlovning ett år i följd varit fri från militärtjänstgöring.

Angående ersättning för indrivning i vissa fall, då indrivningsavgift icke skall utgå, är särskilt stadgat.

15 §.

Har, sedan anstånd beviljats, den värnpliktiges ekonomiska förhållanden undergått väsentlig förbättring, äger utmätningssmannen upptaga frågan om anstånd för den värnpliktige till förnyad prövning.

16 §.

Då värnpliktigs tjänstgöring upphört av annan anledning än på grund av tidsbegränsad ledighet, skall familjebidragsnämnden, därest den värnpliktige begärt anstånd med indrivning av utskylder, ofördröjligen underrätta vederbörande utmätningssman om tjänstgöringens upphörande.

17 §.

Har underlåtenhet att erlægga vid ett uppbördstillfälle förfallande kommunalutskylder enligt kommunens beslut medfört, att jämväl dylika utskylder, som skolat uppbäras vid ett senare uppbördstillfälle, förfallit till omedelbar betalning, skall såvitt angår manlig skattskyldig i vederbörlig restlängd särskilt angivas, huru utskylderna enligt utfärdad debetsedel skolat erläggas.

18 §.

Ätnöjes icke den, som gjort ansökan om anstånd med indrivning av utskylder enligt denna förordning, med utmätningssmannens beslut över ansökningen, äger han i beslutet söka rättelse genom besvär hos vederbörande länsstyrelse.

Över länsstyrelsens beslut må klagan icke föras.

19 §.

Vid ansökan om anstånd med indrivning av utskylder enligt denna förordning skall användas blankett enligt formulär, som fastställs av den jämlikt 4 § krigsfamiljebidragsförordningen förordnade tillsynsmyndigheten i samråd med riksräkenskapsverket.

Yttrande, som avses i 11 §, skall likaledes avfattas å blankett enligt formulär, som fastställs i den i första stycket angivna ordningen.

20 §.

De närmare föreskrifter, som må erfordras för tillämpningen av denna förordning, utfärdas av den jämlikt 4 § krigsfamiljebidragsförordningen förordnade tillsynsmyndigheten i samråd med riksräkenskapsverket.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1944.

Genom denna förordning upphävas förordningen den 17 november 1939 (nr 810) med särskilda bestämmelser angående indrivning av utskylder hos vissa skattskyldiga samt lagen den 30 december 1941 (nr 989) angående undantag i vissa fall från stadganden om uttagande av avgift vid indrivning av kommunalutskylder.

Har värnpliktig före den 1 juli 1944 gjort anmälan enligt 5 § första stycket i den äldre förordningen eller ock fullgjort vad i andra stycket i nämnda paragraf stadgas, skall vid tillämpning av den nya förordningen, därest utmätningssmannen ej annorlunda beslutar, så anses som om den värnpliktige beviljats anstånd jämlikt sistnämnda förordning. Beträffande värnpliktig som här avses må utmätningssmannen upptaga frågan om anståndet till prövning ändå att sådant fall icke är för handen som i 15 § sägs.

Förslag

till

**lag om upphävande i vissa fall av verkan av uraktlåtenhet att
erlägga utskylder till kommun eller annan menighet med avseende
å rösträtt och behörighet.**

Härigenom förordnas som följer.

Vid tillämpning av i lag givna stadganden angående villkor för utövande av rösträtt och behörighet att innehava uppdrag skall värnpliktig icke anses häfta för oguldna utskylder, vilka förfallit till betalning under tiden för militärtjänstgöring eller inom tre månader före tjänstgöringens början eller tre månader efter dess slut, under förutsättning att den värnpliktige inom föreskriven tid gjort ansökan om anstånd med indrivning av utskylderna jämlikt förordningen denna dag (nr) angående indrivning av utskylder hos värnpliktiga m. fl.

Med värnpliktig avses i denna lag sådan värnpliktig, å vilken nyssnämnda förordning äger tillämpning.

Vad i första stycket stadgas angående värnpliktiga skall gälla även beträffande personal, varom förmäles i 2 § 2 mom. förenämnda förordning.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1944.

Genom denna lag upphäves lagen den 17 november 1939 (nr 812) om upphävande i vissa fall av verkan av uraktlåtenhet att erlägga utskylder till kommun eller annan menighet med avseende å rösträtt och behörighet.

Har värnpliktig före den 1 juli 1944 gjort anmälan enligt 5 § första stycket förordningen den 17 november 1939 (nr 810) med särskilda bestämmelser angående indrivning av utskylder hos vissa skattskyldiga eller ock fullgjort vad i andra stycket i nämnda paragraf stadgas, skall vid tillämpning av denna lag så anses som om den värnpliktige gjort ansökan om anstånd med indrivning av utskylderna jämlikt förordningen denna dag angående indrivning av utskylder hos värnpliktiga m. fl.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 10 mars
1944.*

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, ERIKSSON, QUENSEL, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ, ROSANDER, GJÖRES, EWERLÖF RUBEESTAD.

Efter gemensam beredning med cheferna för justitie-, försvars- och socialdepartementen anmäler chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, fråga om *ändrade bestämmelser angående indrivning av utskylder hos värnpliktiga m. fl.*

Föredraganden anför följande.

Genom beslut den 30 april 1943 bemyndigades chefen för finansdepartementet att tillkalla sakkunniga för att verkställa en allsidig översyn av gällande bestämmelser rörande anstånd med indrivning av utskylder hos värnpliktiga samt i samband därmed verkställa en översyn jämväl av vissa närstående författningar, nämligen lagen den 14 oktober 1939 (nr 728) med särskilda bestämmelser rörande utmätning hos vissa värnpliktiga m. m., lagen den 31 oktober 1939 (nr 782) om inskränkning i rätten att återtaga avbetalningsgods från vissa värnpliktiga m. m., lagen den 17 november 1939 (nr 812) om upphävande i vissa fall av verkan av uraktlåtenhet att erlægga utskylder till kommun eller annan menighet med avseende å rösträtt och behörighet samt lagen den 19 april 1940 (nr 233) om anstånd för vissa värnpliktiga med betalning av hyra m. m.

Sedan såsom sakkunniga tillkallats t. f. revisionssekreteraren O. A. Bergholtz, byråchefen C. W. Curtman och ledamoten av riksdagens första kammare, lektorn H. L. E. Sjödahl, tillika ordförande, ha dessa sakkunniga den 30 oktober 1943 avlämnat betänkande med förslag till militär moratorielag m. m., vilket betänkande innehåller av motiv åtföljda förslag till *dels* lag med särskilda för värnpliktiga med flera gällande bestämmelser rörande utmätning, avbetalningsköp, hyra m. m. (militära moratorielagen) *dels* förordning med särskilda bestämmelser angående indrivning av utskylder hos värnpliktiga, *dels* lag angående undantag i vissa fall från stadganden om uttagande av avgift vid indrivning av kommunalutskylder, *dels* ock lag om upphävande i vissa fall av verkan av uraktlåtenhet att erlægga utskylder till kom-

mun eller annan menighet med avseende å rösträtt och behörighet (SOU 1943: 42).

Över betänkandet ha efter remiss yttranden avgivits av chefen för försvarsstaben, chefen för armén, som i ärendet samrått med centrala värnpliktsbyrån, försvarsväsendets personalvårdsnämnd, kommerskollegium, statskontoret, riksräkenskapsverket, socialstyrelsen, arbetsmarknadskommisionen, överståthållarämbetet, länsstyrelserna i Stockholms, Uppsala, Kronobergs, Blekinge, Kristianstads, Älvsborgs, Örebro, Gävleborgs, Västernorrlands och Norrbottens län, överexekutor i Göteborg, Malmö och Norrköping, Svenska exekutionsmännens riksförbund, Sveriges fastighetsägareförbund, Hyresgästernas riksförbund, Svenska stadsförbundet, Svenska landskommunernas förbund, Sveriges köpmannaförbund, landsorganisationen i Sverige, De anställdas centralorganisation, Föreningen Sveriges stadsfogdar, Föreningen Sveriges landsfiskaler, Centralstyrelsen för de svenska reservofficersförbunden och Svenska reservunderofficersförbundet. Kommerskollegium har därvid överlämnat yttranden av Stockholms och Göteborgs handelskammare, Skånes handelskammare, Sveriges industriförbund, Sveriges hantverks- och småindustriorganisation, Svenska cykelfabrikant- och grossistföreningen samt Stockholms automobilhandlareförening. Överståthållarämbetet har bifogat yttranden av kanslidirektören vid första kansliavdelningen, skattedirektören, förste stadsfogden och uppbördsintendenten i Stockholm ävensom familjebidragsnämnden därstädes. Vid de yttranden som avgivits av länsstyrelserna i Uppsala, Kronobergs, Blekinge och Örebro län ha fogats utlåtanden av vederbörande länsavdelning av Föreningen Sveriges landsfiskaler. Vidare har länsstyrelsen i Uppsala län överlämnat yttrande av stadsfogden i Uppsala, länsstyrelsen i Kronobergs län yttranden av landsfiskalerna i Lenhovda, Markaryds och Alvesta distrikt, länsstyrelsen i Blekinge län yttranden av magistraten och stadsfogden i Karlskrona, länsstyrelsen i Kristianstads län yttranden av familjebidragsnämnderna i Kristianstad och Ängelholm samt Gråmanstorps och Borrby kommuner samt länsstyrelsen i Örebro län yttranden av magistraten i Örebro m. fl.

Sedan de sakkunnigas förslag till militär moratorielag av chefen för justitiedepartementet anmälts i statsrådet den 11 februari i år — därvid Kungl. Maj:t förordnade, att lagrådets utlåtande skulle inhämtas över ett inom justitiedepartementet upprättat förslag till lag om upphävande av vissa lagar rörande utmätning, återtagande av avbetalningsgods och anstånd med betalning av hyra m. m. — har Kungl. Maj:t den 3 innevarande mars månad på hemställan av chefen för justitiedepartementet beslutat att till riksdagen avlåta proposition (nr 151) med förslag till ändrade moratoriebestämmelser för värnpliktiga m. fl.

Övriga av de sakkunniga framlagda författningsförslag — vilka torde få såsom *bilaga* fogas vid detta protokoll — ha överarbetats inom finansdepartementet. Denna överarbetning, som skett under beaktande av under remissbehandlingen framförda erinringar, har resulterat i att förslag upprättats *dels* till förordning angående indrivning av utskylder hos värnpliktiga m. fl.

dels ock till lag om upphävande i vissa fall av verkan av uraktlåtenhet att erlægga utskylder till kommun eller annan menighet med avseende å röst-rätt och behörighet. Jag torde nu få anmäla de sålunda inom finansdepartementet upprättade författningsförslagen.

Innan jag går närmare in på dessa departementsförslag, torde jag emellertid få lämna en redogörelse för *nu gällande bestämmelser rörande indrivning av utskylder hos värnpliktiga m. m. samt tillkomsten av ifrågavarande bestämmelser.*

Särskilda bestämmelser angående indrivning av utskylder hos värnpliktiga äro meddelade i förordningen den 17 november 1939 (nr 810) med särskilda bestämmelser angående indrivning av utskylder hos vissa skattskyldiga.

Till grund för ifrågavarande förordning har legat en inom finansdepartementet utarbetad promemoria. Enligt det i promemorian framlagda förslaget skulle anstånd med indrivning av utskylder m. m. få åtnjutas av värnpliktig, som jämlikt § 28 mom. 1 eller § 36 mom. 2 1936 års värnpliktslag inkallats till tjänstgöring vid krigsmakten. Med värnpliktig skulle likställas den som vid mobilisering eller förstärkt försvarsberedskap såsom frivillig tjänstgjort vid krigsmakten. Om den värnpliktige underlät att vid uppbördsstämma eller uppbördstermin, som helt eller delvis infölle under tiden för tjänstgöringen vid krigsmakten eller inom en månad efter tjänstgöringens slut, erlægga då förfallet delbelopp av honom påförda utskylder m. m., fick enligt förslaget indrivning av annat delbelopp icke ske förrän beloppet eljest senast skolat erläggas. I fråga om oguldna utskylder m. m., som skulle erläggas vid uppbördsstämma eller uppbördstermin, vilken helt eller delvis infölle under tiden för tjänstgöringen vid krigsmakten eller inom en månad efter dess slut, fick enligt förslaget indrivning icke äga rum tidigare än andra kalendermånaden efter utgången av den månad, under vilken tjänstgöringen upphörde, såvida icke med avseende å den värnpliktiges inkomst, förmögenhet, försörjningsskyldighet och ekonomiska förhållanden i övrigt det funnes uppenbart, att han icke vore i behov av anstånd med medlens gäldande. Vidare föreslogs i promemorian, att indrivningsavgift ej finge uttagas å restfört delbelopp, som erlades innan indrivning därav finge ske, samt ej heller å belopp, med vars indrivning anstånd åtnjutits, i den mån betalning erlades senast inom tre månader från det indrivning tidigast kunnat äga rum.

Genom proposition nr 63 förelades 1939 års urtima riksdag förslag till förordning med särskilda bestämmelser angående indrivning av utskylder hos vissa skattskyldiga m. m.

I anslutning till de över departementspromemorian avgivna yttrandena anförde jag beträffande frågan, vilka personalkategorier bestämmelserna borde avse, att enligt mitt förmenande anledning icke förelåge att låta undantagsbestämmelserna avse alla, som fullgjorde värnpliktstjänstgöring; undantagsbestämmelserna borde sålunda icke avse värnpliktiga, som fullgjorde

beredskapsövning. Däremot kunde ifrågasättas, huruvida icke bestämmelserna borde göras tillämpliga å krigsmaktens reservpersonal. Innan erfarenhet vunnits om i vilken omfattning och under huru lång tid reservpersonal komme att inkallas till tjänstgöring, syntes emellertid de särskilda bestämmelserna icke böra avse sådan personal.

Rörande indrivningsåtgärdernas omfattning uttalade jag att det i promemorian framlagda förslaget att, såvitt anginge nu ifrågavarande skattskyldiga, upphäva skyldigheten att vid försummelse att i behörig ordning erlägga delbelopp av utskylder genast gälda jämväl senare förfallande delbelopp vore motiverat. Jag anslöt mig jämväl till förslaget i promemorian, att med indrivningen av utskylder, som restförts i anledning av den skattskyldiges värnpliktstjänstgöring, under alla förhållanden borde få anstå under tiden för tjänstgöringen och en viss tid därefter. Vad anginge frågan, huruvida den skattskyldige även under viss tid efter anståndstidens slut borde vara befriad från skyldighet att gälda indrivningsavgift, uttalade jag likaledes min anslutning till den i promemorian uttalade åsikten, enligt vilken dylik befrielse borde medgivas. Jag framhöll därvid bland annat, att om en skattskyldig, som åtnjöte anstånd med indrivningen av på grund av värnplikts-tjänstgöringen restförda utskylder, för att kunna i rätt tid inbetala utskylderna skulle nödgas avstå från att i vederbörlig ordning erlägga utskylder, som förfölle till betalning efter tjänstgöringens slut och med vilkas erläggande något uppskov icke kunde erhållas, följden bleve att även dessa senare utskylder komme att restföras. Vidare erinrades om att man i remissyttrandena syntes hava räknat med en anståndstid av högst omkring tre månader efter tjänstgöringens slut. Även om den indrivningsfria tiden skulle utsträckas åtskilligt längre, skulle helt visst anståndstiden i många fall befinnas otillräcklig för att den skattskyldige, utan eftersättande av under anståndstiden förfallande skatter, skulle kunna under denna tid hopbrunga erforderliga medel för gäldande av de utskyldsbelopp, med vilkas indrivande fått anstå. Särskilt efter en längre tjänstgöringstid, under vilken flera utskyldsbelopp förfallit till betalning, komme svårigheterna för den skattskyldige att inom anståndstiden fullgöra skattebetalningen att te sig oöverkomliga. Vad anginge den tid efter anståndstidens slut, under vilken den skattskyldige skulle vara befriad från att erlägga indrivningsavgift, ansåg jag denna böra tilltagas väsentligt längre än vad i promemorian föreslagits. Att, såsom från något håll föreslagits, borttaga varje tidsbegränsning syntes å andra sidan vara att gå för långt. Genom en begränsning till en viss, ej alltför kort tid kunde, framhöll jag, befrielsen från att gälda indrivningsavgift komma att utgöra en verksam drivfjäder för den skattskyldige att söka inom denna tid inbetala utskylderna. Under beaktande av de anförda synpunkterna förordade jag, att den tid, då indrivning skulle få äga rum, men indrivningsavgift ej skulle få uttagas, sattes så lång, att den jämte anståndstiden utgjorde ett år.

Beträffande frågan om behovsprövning yttrade jag, att jag för egen del visserligen funne det vara principiellt riktigast, att anstånd meddelades endast

i de fall då den skattskyldige vore i behov därav. Det kunde emellertid icke bestridas, att en behovsprövning skulle för indrivningsförrättarna medföra ökat arbete och risk funnes för ojämnhet i tillämpningen. Då frågan dessutom ur statsfinansiell synpunkt syntes vara av mindre betydelse, förordade jag, att därest övriga förutsättningar vore för handen anstånd med indrivningen finge äga rum oavsett behovet därav i det enskilda fallet.

Med avseende å frågan huruvida särskilt initiativ av den skattskyldige borde fordras för anstånds erhållande byggde departementspromemorian på den förutsättningen, att den värnpliktige icke själv skulle behöva taga något initiativ för att komma i åtnjutande av anstånd med utskyldernas erläggande utan att indrivningsmyndigheterna skulle prestera den för förordningens tillämpning erforderliga utredningen.

För egen del påpekade jag, att i åtskilliga yttranden framhållits lämpligheten av att låta frågan om anstånd med indrivningen bliva beroende av initiativ från den skattskyldige samt förklarade mig biträda denna mening. Lämpligen borde därvid så förfaras, att den skattskyldige ifyllde en anmälan, att han önskade komma i åtnjutande av anstånd, vilken anmälan därefter tillställdes den utmätningsman, som hade att verkställa indrivningen.

I departementspromemorian framlades jämväl förslag till lag angående upphävande i vissa fall av verkan av uraktlåtenhet att erlägga utskylder till kommun eller annan menighet med avseende å rösträtt och behörighet. Enligt detta förslag skulle i lag givna stadganden angående verkan i nämnda hänseenden av uraktlåtenhet att erlägga utskylder icke äga tillämpning i fråga om utskylder, som påförts person, vilken varit inkallad till tjänstgöring jämlikt § 28 mom. 1 eller § 36 mom. 2 värnpliktslagen eller såsom frivillig tjänstgjort vid krigsmakten, därest utskylderna förfallit till betalning under tiden för sådan tjänstgöring eller inom en månad från tjänstgöringens slut.

Rörande denna fråga anförde jag, att det vore ofrånkomligt att beträffande de värnpliktiga skattskyldiga varom här vore fråga i viss utsiräckning upphäva den verkan, som uraktlåtenhet att erlägga utskylder till kommun eller annan menighet eljest medförde med avseende å rösträtt och behörighet till vissa uppdrag. Jag framhöll bland annat, att det särskilt i de fall, där för behörighet erfordrades fullgjord skattebetalning för de tre sistförflutna åren — bland annat gällde detta uppdrag såsom kommunal- eller stadsfullmäktig eller landstingsman — skulle vara i hög grad stötande, därest en i övrigt skötsam person, vars ekonomi rubbats genom värnpliktstjänstgöringen, skulle nödgas frånträda sådant uppdrag. Efter att hava erinrat om att i departementspromemorian någon tidsbegränsning icke föreslagits, utan att de eljest inträffande verkningarna av uraktlåtenheten att betala utskylderna skulle upphävas för all framtid, alltså även i det fall att anståndstiden utgått och det till och med blivit uppenbart, att utskylderna aldrig komme att betalas, uttalade jag, att även om de invändningar, som framställts häremot, rent principiellt icke syntes sakna fog, det emellertid av praktiska skäl torde vara lämpligt att giva stadgandet en så vid omfattning som föreslagits.

I propositionen framlades även förslag till lag angående undantag i vissa fall från stadganden om uttagande av avgift vid indrivning av kommunalutskylder.

Andra särskilda utskottet förklarade i sitt utlåtande (nr 27) i anledning av propositionen bland annat, att utskottet uppmärksammat, att enligt förslaget en värnpliktig, som under flera perioder inkallades till tjänstgöring vid förstärkt försvarsberedskap eller mobilisering, icke alltid komme att erhålla det skydd mot indrivningsåtgärder, som förslaget avsåge att giva. Inom utskottet hade därför bland annat den lösningen ifrågasatts, att därest ny inkallelse av värnpliktig skedde inom viss kortare tid efter den första tjänstgöringens slut, skulle så anses som om tjänstgöringen varit sammanhängande. Utskottet förutsatte, att Kungl. Maj:t hade sin uppmärksamhet riktad på frågan om beredande av skydd åt värnpliktiga av denna kategori.

Beträffande frågan huruvida krigsmaktens reservpersonal borde omfattas av bestämmelserna angående anstånd med indrivning av utskylder uttalade utskottet, att därest reservpersonal komme att vara inkallad under någon längre tid, spørgmålet om beredande av skydd åt sådan personal i nu ifrågavarande hänseende torde komma att tagas under förnyat överbäggande.

Riksdagen, som godkände berörda utlåtande, anmälde i skrivelser den 15 november 1939 (nr 60 och 61) sina beslut i anledning av propositionen.

Förordningen den 17 november 1939 (nr 810) med särskilda bestämmelser angående indrivning av utskylder hos vissa skattskyldiga samt lagarna den 17 november 1939 (nr 811) angående undantag i vissa fall från stadganden om uttagande av avgift vid indrivning av kommunalutskylder och den 17 november 1939 (nr 812) om upphävande i vissa fall av verkan av uraktlåtenhet att erlägga utskylder till kommun eller annan menighet med avseende å rösträtt och behörighet trädde i kraft den 19 november 1939.

Genom förordning den 30 december 1941 (nr 988) gjordes vissa ändringar i förordningen den 17 november 1939 (nr 810) med särskilda bestämmelser angående indrivning av utskylder hos vissa skattskyldiga i syfte bl. a. att förtydliga bestämmelserna för det fall, att skattskyldig efter att ha fullgjort militärtjänstgöring ånyo inkallades till sådan tjänstgöring, innan den i förordningen angivna tidsfristen om två månader gått till ända. I lagen den 30 december 1941 (nr 989) angående undantag i vissa fall från stadganden om uttagande av avgift vid indrivning av kommunalutskylder — genom vilken lag den tidigare lagen i ämnet upphävdes — gjordes motsvarande förtydligande.

Enligt 1 § förordningen den 17 november 1939 (nr 810) med särskilda bestämmelser angående indrivning av utskylder hos vissa skattskyldiga äger skattskyldig, som inkallats till tjänstgöring vid krigsmakten jämlikt 28 § 1 mom. värnpliktslagen (beredskapstjänstgöring), åtnjuta anstånd i avseende å indrivningen av honom påförda utskylder. I 2 § 1 mom. nämnda förordning stadgas, att om den skattskyldige underlåter att i behörig ordning erlägga honom påförda utskylder, vilka förfalla till betalning vid uppbördsstämma eller uppbördstermin, som helt eller delvis infaller under tiden

för tjänstgöringen vid krigsmakten eller inom två månader efter tjänstgöringens slut, indrivning av belopp, som på grund därav uppföres i restlängd, icke må ske förrän den skattskyldige efter beviljad ledighet för återgång till civil verksamhet (hempermittering) eller hemförlovning två månader i följd varit fri från sådan tjänstgöring. Har underlåtenhet som nyss sagts föranlett, att jämväl belopp, som eljest skolat erläggas vid senare uppbördstillfälle, uppförts i restlängd, må sålunda restfört belopp icke i något fall indrivnas förrän efter utgången av den uppbördsstämma eller uppbördstermin, varunder beloppet enligt utfärdad debetsedel skolat erläggas. Infaller tidpunkt, då belopp som nu sagts först får indrivnas, under det den skattskyldige tjänstgör vid krigsmakten eller inom två månader efter tjänstgöringens slut, skall vad förut sagts äga motsvarande tillämpning i avseende å sådant belopp. Jämlikt 4 § skall vad i uppbördsförfattningarna är stadgat rörande skyldighet att erlägga indrivningsavgift icke äga tillämpning å restfört utskyldsbelopp, som i 2 § avses, i den mån betalning inflyter innan den skattskyldige efter beviljad ledighet för återgång till civil verksamhet (hempermittering) eller hemförlovning ett år i följd varit fri från tjänstgöring, som i 1 § sägs. Enligt 5 § bör skattskyldig, som vill komma i åtnjutande av anstånd med indrivning av utskylder, inom en månad efter slutet av först infallande uppbördsstämma eller uppbördstermin, som anståndet skall avse, skriftligen göra anmälan härom. Om anmälan ej sålunda gjorts, må likväl med indrivning av utskylder anstå, därest genom företeende av inskrivningsbok eller intyg av militärmyndighet eller på annat tillförlitligt sätt inför vederbörande utmätningsman eller exekutionsbiträde styrkes, att den skattskyldige tjänstgjort vid krigsmakten under sådan tid att anstånd med indrivningen må äga rum.

I lagen den 30 december 1941 (nr 989) angående undantag i vissa fall från stadganden om uttagande av avgift vid indrivning av kommunalutskylder föreskrives, att vad i lag är stadgat rörande uttagande av särskild avgift för indrivning av kommunalutskylder icke skall äga tillämpning med avseende å utskylder, påförda skattskyldig, som inkallats till tjänstgöring vid krigsmakten jämlikt 28 § 1 mom. värnpliktslagen, i den mån med indrivning av utskylderna fått anstå enligt särskilda, av Konungen utfärdade bestämmelser och betalning inflyter innan den skattskyldige efter beviljad ledighet för återgång till civil verksamhet (hempermittering) eller hemförlovning ett år i följd varit fri från sådan tjänstgöring.

Enligt lagen den 17 november 1939 (nr 812) om upphävande i vissa fall av verkan av uraktlåtenhet att erlägga utskylder till kommun eller annan menighet med avseende å rösträtt och behörighet skall vid tillämpning av i lag givna stadganden angående villkor för utövande av rösträtt och behörighet att innehava uppdrag person, som inkallats till tjänstgöring jämlikt 28 § 1 mom. eller 36 § 2 mom. värnpliktslagen, icke anses häfta för oguldna utskylder, vilka förfallit till betalning under tiden för sådan tjänstgöring eller inom två månader från tjänstgöringens slut och med vilkas indrivning anstånd åtnjutits enligt särskilda, av Konungen utfärdade bestämmelser.

Förslaget till förordning angående indrivning av utskylder hos värnpliktiga m. fl.

1 §.

I denna paragraf i departementsförslaget, vilken motsvarar 1 § första stycket i de sakkunnigas förslag, har upptagits ett inledningsstadgande däri angives, att värnpliktig, som inryckt till militärtjänstgöring, må i den omfattning och under de villkor, som i förordningen stadgas, beviljas anstånd med indrivningen av honom påförda utskylder.

Under remissbehandlingen av de sakkunnigas förslag ha vissa principiella synpunkter i fråga om rätten för värnpliktiga att erhålla anstånd med indrivning av utskylder anförts av *länsstyrelsen i Stockholms län*. Sålunda har länsstyrelsen uttalat, att ett anståndsmedgivande i realiteten innebure, att skattebetalarna vid tjänstgöringens slut hade att gälda de ordinärt förfallande skatterna och uppkomna restantier. De härav orsakade olägenheterna framträdde särskilt då den inkallade, vilket icke vore alltför sällsynt, redan vid början av första inkallelseperioden häftade för oguldna utskylder. Länsstyrelsen hade också i andra sammanhang framhållit, att icke minst med avseende å de inkallades skattebörd en omläggning av vårt uppbördssystem framstode som starkt motiverad. Emellertid kunde det anstånd med skattebetalning, som anslutning till de nyinförda skatteförmedlingskassorna innebure, utgöra en värdefull komplettering till skatteanståndet i anledning av militärtjänstgöring. De sakkunniga hade icke funnit sig kunna föreslå tvångsanslutning till sådana kassor enbart för skattskyldiga, som fullgjorde eller fullgjort militärtjänst och vore i behov av skatteanstånd; desto angelägnare tedde sig nödvändigheten att för de anståndssökande inkallade genom upplysning och rådgivning klargöra värdet av anslutning till skatteförmedlingskassa.

Någon principiell meningsskiljaktighet torde icke råda angående behovet av särskilda bestämmelser rörande indrivning av utskylder hos värnpliktiga. De sakkunnigas uppdrag har icke heller avsett frågan om lagstiftningen bör bibehållas eller icke utan varit begränsat till att avse verkställandet av en allsidig översyn av de gällande bestämmelserna i ämnet. *Departements-
chefen.*

De ändringsförslag, som föranletts av de sakkunnigas förslag eller som eljest ansetts böra framläggas, komma att behandlas i det följande. Redogörelsen kommer därvid att anknyta till den i departementsförslaget följda paragrafindelningen.

2 §.

I de sakkunnigas författningsförslag ha bestämmelser angående de personalgrupper, vilka ansetts böra omfattas av nu ifrågavarande lagstiftning, upptagits i 1 § tredje och fjärde styckena. Sålunda ha de sakkunniga i 1 § tredje stycket upptagit stadganden av innehåll, att med värnpliktig avses i förord-

ningen den som är truppregistrerad som värnpliktig och under tjänstgöringen avlönas enligt för värnpliktiga gällande grunder, samt att från förordningens tillämpning undantagas dels värnpliktig, vilken jämlikt 27 § 1 mom. värnpliktslagen fullgör tjänstgöring med en varaktighet av högst 30 dagar, dels ock värnpliktig, vilken undergår utbildning för vinnande av fast anställning vid krigsmakten. Vidare har i de sakkunnigas förslag i 1 § fjärde stycket stadgats, att Konungen må föreskriva, att bestämmelserna i förordningen skola äga tillämpning jämväl å annan personal än värnpliktig, vilken på grund av anställning vid försvarsväsendet eller medlemskap i frivilliga automobilkåren, sjövärnsskåren eller svenska röda korsets frivilliga sjukvårdstrupper har att inställa sig till tjänstgöring, då värnpliktiga inkallas jämlikt 27 § 2 mom. eller 28 § 1 mom. värnpliktslagen.

Såsom av den förut omnämnda propositionen nr 151 till innevarande års riksdag med förslag till ändrade moratoriebestämmelser för värnpliktiga m. fl. framgår, ha de sakkunniga i fråga om de personalgrupper, å vilka lagstiftningen ansetts böra äga tillämpning, upptagit enahanda bestämmelser i sitt förslag till militär moratorielag som i förslaget till förordning med särskilda bestämmelser angående indrivning av utskylder hos värnpliktiga. Då de sakkunnigas motivering till de av dem föreslagna bestämmelserna angående lagstiftningens tillämpningsområde återgivits i nämnda proposition (s. 14 o. f.), torde jag härutinnan endast få hänvisa till den i sagda proposition lämnade redogörelsen.

Jämväl beträffande remissyttrandena över de sakkunnigas förslag i förevarande hänseende torde jag i huvudsak få hänvisa till samma proposition (s. 17 o. f.).

Emellertid böra i detta sammanhang vissa av de avgivna remissyttrandena närmare omnämnas. Såsom av berörda proposition framgår (s. 19) har de sakkunnigas förslag att utsträcka moratorielagstiftningens tillämplighet även till fredsförhållanden, såvitt förslaget angår anstånd med indrivning av utskylder, avstyrkts av statskontoret, riksräkenskapsverket och Svenska exekutionsmännens riksförbund. *Statskontoret* har därvid anfört, att det knappast kunde anses behövt eller ens lämpligt att i fråga om tjänstgöring enligt 27 § 1 mom. värnpliktslagen meddela bestämmelser om skatteanstånd. Vad anginge den värnpliktiges första tjänstgöring och i anslutning därtill fullgjord fortsatt tjänstgöring vore tidpunkten för tjänstgöringens början och slut i regel på förhand bestämd. Vidare ägde densamma rum vid en levnadsålder, då den värnpliktige endast undantagsvis bildat familj och i allmänhet ej erhållit anställning av stadigvarande natur. Härtill komme att de värnpliktigas avlöningsförmåner numera vore betydligt högre än tidigare. Detta gällde icke endast avlöningen under rådande beredskapstillstånd. Även fredsförmånerna hade förbättrats. Vidkommande repetitions- och efterutbildningsövningarna samt den fortsatta utbildningen kunde erinras, att tjänstgöringen i dessa fall vore av mycket kort varaktighet, högst 60 dagar.

Riksräkenskapsverket har förklarat sig icke vilja motsätta sig att under nu rådande beredskapstillstånd värnpliktiga, vilka fullgjorde första tjänst-

göring, komme i åtnjutande av skatteanstånd, men att vidkommande värnpliktiga, som i fredstid fullgjorde sådan tjänstgöring, betänkligheter av principiell art kunde anföras mot medgivandet av sådant anstånd. I yttrandet har härom anförts.

Då regler om anstånd med skattebetalning vid beredskapstjänstgöring infördes, innebar detta ett hänsynstagande till det förhållandet, att skatter av löntagare i allmänhet erläggas av löpande inkomster. Ett sådant hänsynstagande var fullt motiverat, emedan ifrågavarande skattskyldiga redan före beredskapens början i allmänhet fortlöpande haft att erlägga skatter å tidigare årsinkomst och icke rimligen kunnat förutse de på grund av krisläget inträffade förhållandena. Annorlunda ställer det sig vid den vanliga värnpliktstjänstgöringen. I många fall skola de värnpliktiga vid tiden för denna tjänstgöring för första gången erlägga skatt å de löneinkomster, som de dessförinnan åtnjutit. Vidare kan den obligatoriska värnpliktstjänstgöringen givetvis förutses. Dessa unga värnpliktiga ha i allmänhet icke någon försörjningsbörda, men de ha däremot icke sällan haft goda inkomster, särskilt i tider av full sysselsättning. De, som däremot ännu icke haft inkomster, ha icke heller några skatter att erlägga. Sådan den enskildes inställning till skattebetalningen är från början, sådan blir den ofta i fortsättningen. Att utan vidare förutsätta, att de skattskyldiga, varom nu är fråga, äro i behov av anstånd med skattebetalningen, stämmer icke väl överens med strävandena efter att få den skattskyldige att, exempelvis genom anslutning till skatteförmedlingskassa, själv medverka till en ordnad skattebetalning. Det skulle i så fall vara lika motiverat att låta en löntagare vid inträdet i pensionsåldern komma i åtnjutande av anstånd med skattens erläggande och möjlighet att erlägga restförda belopp utan indrivningsavgift. Vidare måste man fråga sig, om det — därest man eftergiver kravet på att den skattskyldige själv skall vidtaga åtgärder för att söka bemästra uppkommande svårigheter med skattebetalningen — icke ligger nära till hands att införa regler om anstånd med erläggande av skatt och befrielse från indrivningsavgift för det fall att den skattskyldige vid tiden för skatteuppbörden drabbats av arbetslöshet, långvarig sjukdom o. s. v.

Med det sagda har riksräkenskapsverket velat påvisa, att frågan om en utvidgning av reglerna om skatteanstånd till att avse även värnpliktiga, som i allmänhet fullgöra den första värnpliktstjänstgöringen, ingalunda ligger så enkelt till som de sakkunniga synas antaga. De problem beträffande skattebetalning, varom här är fråga, kunna tydligen icke tillfredsställande lösas, med mindre en skatteuppbörd genom obligatoriska avdrag vid inkomstens förvärvande genomföres. Ehuru riksräkenskapsverket är väl medvetet om att vissa skäl tala för det av utredningen framlagda förslaget även i denna del, kan riksräkenskapsverket ur de synpunkter, ämbetsverket har att företräda, för sin del icke tillstyrka detsamma.

Svenska exekutionsmännens riksförbund har anført att det borde vara ett socialt intresse att fostra ungdomen till ekonomiskt ansvar. Första värnplikts-tjänstgöringen fullgjordes vid så unga år att den i regel ej medförde några större ekonomiska svårigheter. Däremot ställdes ekonomin ofta på ett svårare prov efter hemkomsten, då tanken på bosättning m. m. komme i förgrunden. Därför kunde ifrågasättas om det vore lämpligt att i detta fall så att säga legalisera underlåten skattebetalning.

I fråga om innehållet i det förslag till moratoriebestämmelser för värnpliktiga m. fl. såvitt angår hyra, avbetalningsköp och utmätning, vilket fram-

lagts för innevarande års riksdag i förenämnda proposition nr 151, må här omnämnas följande. Ifrågavarande moratoriebestämmelser äro upptagna i ett inom justitiedepartementet upprättat förslag till förordning angående tillämpning av moratorielagen å värnpliktiga m. fl. Då det är avsett, att denna förordning skall, med riksdagens samtycke, utfärdas med stöd av moratorielagen den 3 maj 1940 (nr 300), kommer förordningen icke att bliva tillämplig under annan tid än sådan, som avses i moratorielagen. I 1 § i förslaget äro upptagna stadganden av innehåll, att med värnpliktig avses i förordningen värnpliktig, som icke är fast anställd vid krigsmakten, ävensom att förordningen icke äger tillämpning å värnpliktig, som är elev vid krigsskolan eller undergår utbildning för vinnande av fast anställning på aktiv stat vid marinen eller flygvapnet. Vidare föreskrives i samma förslag i 2 §, att vad om värnpliktig i förordningen stadgas skall äga motsvarande tillämpning i fråga om 1:o civilmilitär personal på aktiv stat eller över stat, vars tjänstgöringsskyldighet i fredstid är begränsad till viss del av året; 2:o personal, som lönlös kvarstår i regemente (kår), i flottan, i kustartilleriet eller i flygvapnet; 3:o personal, som frivilligt överförs till övergångsstat, så ock personal på reservstat eller i reserven med undantag av reserven tillhörande, från aktiv stat pensionsavgången personal; 4:o väg- och vattenbyggnadskårens personal; samt 5:o icke värnpliktig personal vid sjövärnsskåren.

Beträffande de skäl, vilka föranlett de nyss återgivna bestämmelserna angående den föreslagna moratorieförordningens tillämpningsområde, torde jag få hänvisa till propositionen nr 151 (s. 23 o. f.).

*Departements-
chefen.*

Det hade ur vissa synpunkter varit önskvärt att tillämpningsområdet för nu ifrågavarande förordning kunnat bestämmas på enahanda sätt som föreslagits beträffande de förut omförmälda moratoriebestämmelserna i fråga om hyra, avbetalningsköp och utmätning. Emellertid torde det icke vara möjligt att ernå full överensstämmelse mellan de förut omförmälda bestämmelserna i 1 och 2 §§ i förslaget till förordning angående tillämpning av moratorielagen å värnpliktiga m. fl. och motsvarande bestämmelser i förslaget till förordning angående indrivning av utskylder hos värnpliktiga m. fl.

Moratorielagstiftningen i vad den angår hyra, avbetalningsköp och utmätning har icke ansetts böra utsträckas att äga tillämpning under fredsförhållanden, vilket motiverats bland annat med att moratoriebestämmelserna framvuxit ur de exceptionella förhållanden, som beredskapstillståndet kunde väntas medföra, att mycket starka skäl därför måste krävas för ett bibehållande av bestämmelserna efter en återgång till normala förhållanden, och att detta helt naturligt i särskild grad gällde moratoriebestämmelser rörande hyra, avbetalningsköp och utmätning, som — till skillnad från bestämmelser om anstånd med indrivning av utskylder — ingrepe i civila rättsförhållanden enskilda emellan. Vidare har till stöd för den ifrågavarande begränsningen framhållits, att fredstjänstgöringen i allmänhet icke medförde samma ekonomiska svårigheter som beredskapstjänstgöringen, emedan den värnpliktige endast undantagsvis bildat familj och i många fall ej heller erhållit anställning av stadigvarande natur. Såvitt anginge skyldighet att erlægga

hyra och betalning för gods, som inköpts på avbetalning, ävensom gäldenärs rättigheter vid utmätning, ansågs därför en för fredsförhållanden avsedd moratorielagstiftning icke nu böra genomföras. En närmare utredning ansågs däremot böra verkställas av frågan, vilken betydelse med avseende å indrivning av fordringar o. d. som överhuvud taget borde tillmätas omständigheter av opåräknad natur, vilka inverkade ogynnsamt på en persons ekonomi och betalningsförmåga.

Beträffande frågan huruvida moratoriebestämmelserna, såvitt angår utskylder, böra begränsas till att gälla endast under rådande beredskapstillstånd må till en början erinras om att de skäl, som motivera en dylik begränsning av moratoriereglerna såvitt angår hyra, avbetalningsköp och utmätning, icke göra sig gällande med samma styrka då fråga är om utskylder. Även under fredstid innebär militärtjänstgöringen regelmässigt, att den värnpliktige — i motsats till den som frikallas från fullgörandet av militärtjänstgöring — måste underkasta sig vissa ekonomiska uppoffringar. Såväl rättvisesynpunkter som försvarets intressen tala för att dessa uppoffringar i erforderlig utsträckning kompenseras. Med hänsyn härtill lärer det vara rimligt att den värnpliktige — även under fredstid — beredes möjlighet att erhålla uppskov med betalningen av utskylder, vilka förfalla till betalning under eller i anslutning till militärtjänstgöringen. För övrigt må framhållas, att den värnpliktiges ekonomiska ställning under nämnda tid mestadels är sådan, att han i realiteten icke är i stånd att betala vare sig äldre restförda utskylder eller sådana utskylder, som förfalla till betalning under militärtjänstgöringen. På grund av det anförda — och då frågan om för fredstid avpassade moratoriebestämmelser rörande utskylder lämpligen bör lösas utan avbidan på den ifrågasatta utredningen om den betydelse med avseende å indrivning av fordringar o. d., som överhuvud taget bör tillmätas omständigheter av opåräknad natur — tillstyrker jag, att de särskilda bestämmelserna om anstånd med indrivning av utskylder hos värnpliktiga, i enlighet med de sakkunnigas förslag, göras tillämpliga jämväl under fredsförhållanden. Jag vill dock redan i detta sammanhang nämna att, då jag funnit mig kunna tillstyrka en dylik lösning av frågan, jag utgått från att moratoriereglerna skola kompletteras med vissa bestämmelser angående behovsprövning; till sistnämnda fråga torde jag emellertid få återkomma i samband med redogörelsen för 7 § i förslaget.

I likhet med de sakkunniga förordar jag den inskränkningen i fråga om moratoriebestämmelsernas tillämpning under fredsförhållanden, att bestämmelserna icke skola äga tillämpning beträffande tjänstgöring enligt 27 § 1 mom. värnpliktslagen av viss kortare varaktighet. Tillräcklig anledning torde icke föreligga att medgiva anstånd med utskyldsbetalning i nu avsedda fall. Därtill kommer att det med hänsyn till indrivningsförrättarna torde vara angeläget, att åt moratoriebestämmelserna icke gives en vidare tillämpning än förhållandena direkt påkalla. Då nu ifrågavarande undantagsbestämmelse bör äga motsvarande tillämpning å övriga av lagstiftningen omfattade, i 2 § 2 mom. omförmälda personalgrupper, förordar jag emellertid — med hänsyn till dessa gruppers tjänstgöringsförhållanden — att undantaget bestämmes till

att avse tjänstgöringsomgång med en varaktighet av högst sextio dagar. Vad de värnpliktiga angår är denna skärpning av undantagsregeln i stort sett utan betydelse.

Tilläggas må att den föreslagna undantagsbestämmelsen i fråga om tjänstgöringsomgång om högst sextio dagar icke är avsedd att gälla under rådande beredskapsförhållanden, då samtliga värnpliktiga inkallas jämlikt 28 § 1 mom. värnpliktslagen.

Med de avvikelser, som följa av det nu sagda, ha bestämmelserna angående förordningens tillämpningsområde avfattats i överensstämmelse med motsvarande stadganden i förslaget till förordning angående tillämpning av moratorielagen å värnpliktiga m. fl.

Vad i det följande sägs angående värnpliktiga avser även sådan annan personal, som enligt förslaget skall i förevarande hänseenden anses likställd med värnpliktiga.

3 §.

Den i förevarande paragraf i departementsförslaget upptagna bestämmelsen är likalydande med stadgandet i 1 § andra stycket i nu gällande förordning.

4 §.

Av 5 § i de sakkunnigas förslag framgår, att ansökan om anstånd med indrivning av utskylder avses skola prövas av den utmätningsman som har att verkställa indrivningen.

Svenska exekutionsmännens riksförbund har i sitt yttrande anfört, att om den värnpliktige flyttat från en ort till annan, fråga uppstode, vilken utmätningsman som skulle handlägga anståndsärendet. Huruvida denna detalj kunde ordnas i samband med tillämpningsföreskrifterna undandroge sig förbundets bedömande. Det förefölle emellertid som om en dylik bestämmelse borde vara fastställd i förordningen. För att underlätta kontakten mellan familjebidragsnämnden och utmätningsmannen samt mellan denne och den värnpliktige syntes det förbundet lämpligast, att ärendet uteslutande handlades på den nya bostadsorten.

*Departements-
chefen.*

I likhet med de sakkunniga anser jag, att frågan om anstånd bör prövas och avgöras av den utmätningsman, som har att verkställa indrivningen av de utskylder, med vilkas erläggande anstånd begäres. Att i förordningen meddela särskilda bestämmelser med avseende å det fall, att den värnpliktige flyttat från en ort till annan, torde icke vara erforderligt.

5 och 6 §§.

I förevarande paragrafer i departementsförslaget ha upptagits bestämmelser angående vilka utskylder som omfattas av meddelat anstånd och huru lång tid anståndet räcker.

De sakkunniga ha i detta hänseende uttalat, att i förslaget till moratorielag tiden för anståndet efter tjänstgöringens slut i regel bestämts till tre månader. Det torde icke finnas skäl att i förevarande sammanhang bestämma denna tid kortare än till tre månader. Enligt vad de sakkunniga hade

sig bekant hade behov av förlängning av anståndstiden även försports. En dylik förlängning torde icke behöva väcka betänkligheter, om behovsprövning av anståndet infördes i enlighet med vad de sakkunniga föresloge.

De sakkunnigas förslag om utsträckning av anståndstiden från två till tre månader har i de flesta remissyttrandena tillstyrkts eller lämnats utan erinran.

Landsorganisationen i Sverige har särskilt framhållit, att denna utsträckning måste anses väl motiverad.

Emellertid har förslaget i sistnämnda hänseende avstyrkts av *Blekinge läns avdelning av föreningen Sveriges landsfiskaler*, som framhållit, att den omständigheten att anståndstiden satts till tre månader så vitt anginge vissa genom militära moratorielagen stadgade inskränkningar i borgenärs rätt att genom exekutiva åtgärder utkräva fordran eller återtaga egendom icke kunde anses såsom ett skäl, varför anståndstiden vid skatteindrivning också skulle bestämmas till tre månader.

Vidare har *Svenska exekutionsmännens riksförbund* uttalat att, därest meningen verkligen vore att skatten skulle erläggas, berättigade invändningar kunde göras mot den av de sakkunniga föreslagna förlängningen, även om behovsprövning skulle införas i enlighet med förslaget. Det visade sig redan nu synnerligen svårt för många värnpliktiga att med nuvarande anståndstid hinna med skatterna, vilket berodde på de ofta korta intervallerna mellan inkallelserna. Om anståndstiden nu förlängdes med ytterligare en månad, bleve följden, att restantierna säkerligen komme att hopas i sådan omfattning, att det bleve omöjligt för vederbörande att likvidera desamma.

Den av de sakkunniga föreslagna förlängningen av den tid efter militär- *Departements-*
tjänstgöringens slut, under vilken anstånd med indrivning av utskylder må åtnjutas, torde underlätta för de värnpliktiga att ordna sina ekonomiska förhållanden vid återgången till civil verksamhet. Med hänsyn härtill och då allvarigare olägenheter icke torde uppstå för det allmänna genom en dylik utökning av anstånds-rätten, tillstyrker jag sakkunnigförslaget i denna del.

Emellertid torde det kunna ifrågakomma att utvidga anstånds-rätten jämväl i ett annat hänseende. Därest värnpliktig, som inrycker till militärtjänstgöring, redan vid inryckningen häftar för oguldna skatter, har han i allmänhet små möjligheter att betala dessa under tjänstgöringen eller under den närmaste tiden därefter. Visserligen kan det sägas att, därest anstånd skulle medgivas jämväl för dylika utskylder, underlåtenheten att i rätt tid betala utskylderna så att säga legaliserades. En dylik invändning kan icke fränkännas visst fog. Å andra sidan lär man icke kunna bortse från att i verkligheten en stor del av skattebetalarna erlägga sina utskylder först efter restförläning. Om man med moratoriebestämmelserna vill uppnå de åsyftade verkningarna, torde man följaktligen icke kunna undgå att taga hänsyn även till restförda utskylder. Jag anser mig därför böra föreslå, att anstånds-rätten utsträcker till att avse jämväl utskylder, som förfallit till betalning under ti-

den närmast före tjänstgöringens början. Enligt min mening bör emellertid anståndet i dylika fall begränsas till att avse utskylder, vilka förfallit till betalning vid uppbördsstämma eller uppbördstermin, som till någon del infallit inom tre månader före tjänstgöringens början.

De sakkunnigas förslag torde vidare böra kompletteras med en bestämmelse, enligt vilken anståndet städse skall omfatta minst tre månader, räknat från den dag då de utskylder som avses med anståndet senast skolat erläggas; i annat fall skulle ett anstånd med indrivning av utskylder, som förfallit till betalning exempelvis två och en halv månader efter tjänstgöringens slut, icke vara till någon praktisk nytta för den värnpliktige.

7 §.

I fråga om den s. k. behovsprövningen ha *de sakkunniga* erinrat om, att för rätt till anstånd med betalning av skatt erfordrades enligt gällande bestämmelser endast att den skattskyldige gjorde anmälan om att han önskade komma i åtnjutande därav. De sakkunniga ha vidare framhållit, att i olika sammanhang framförts betänkligheter mot anståndsreglerna under motivering, att uppskovet i realiteten innebure, att skattebetalaren efter tjänstgöringens slut hade att gälda dels de ordinärt förfallande skatterna och dels uppkomna restantier samt att många av ifrågavarande skattskyldiga under tjänstgöringen hade högre inkomst än under sin tidigare civila verksamhet och överhuvud ekonomiskt bättre än vissa andra medborgare, som måste betala sina utskylder.

I anslutning härtill ha de sakkunniga framhållit, att ju kännbarare inkomstminskning militärtjänstgöringen medförde, desto större vore behovet av anstånd med utskyldsbetalningen. Inträdde icke någon inkomstminskning under militärtjänstgöringen, kunde som regel behov av särskilt anstånd icke anses föreligga. Om anstånd i dylika fall finge åtnjutas med skattens betalning, komme den värnpliktiges situation endast att förvärras, emedan skatterna hopades till efter tjänstgöringens slut.

De sakkunniga ha vidare åberopat en av 1941 års krigsfamiljebidragskommitté verkställd statistisk undersökning av de värnpliktigas ekonomiska förhållanden, utvisande, att medan för de högre inkomsttagarna militärtjänstgöringen genomgående medfört en betydande reduktion av familjeinkomsten, denna för värnpliktiga med en inkomst av 200 à 300 kronor per månad undergått endast en jämförelsevis obetydlig minskning. För inkallade värnpliktiga i ortsgrupp III och för anställda i jordbruk syntes, vad de lägsta inkomstklasserna beträffar, t. o. m. någon ökning av familjeinkomsten ha inträtt. I anslutning härtill ha de sakkunniga uttalat, att det borde beaktas, att sedan denna undersökning verkställdes, familjebidragen i olika avseenden väsentligt förbättrats och hemortslönen tillkommit. En avsevärd del av de värnpliktiga åsamkades sålunda icke någon minskning i sina inkomster genom militärtjänstgöringen, och några erhöles t. o. m. högre inkomster. De nuvarande bestämmelserna rörande anstånd med skattebetalning erbjöde emellertid även dessa värnpliktiga möjlighet till anstånd. Detta förhållande

kunde icke anses tillfredsställande. De sakkunniga hade därför med hänsyn framför allt till de skattskyldigas eget intresse av att få skatteutgifterna jämnt fördelade under tid, då deras ekonomiska möjligheter tillåte skattebetalning, funnit särskild behovsprövning erforderlig för rätt till anstånd.

De sakkunniga ha härefter anfört följande.

Tanken på behovsprövning framfördes redan under förarbetena till gällande författning men avvisades då huvudsakligen med hänsyn till det ökade arbete det skulle medföra för indrivningsförrättarna och risken för ojämnhet i tillämpningen ävensom därför att frågan ansågs vara av mindre betydelse ur statsfinansiell synpunkt. Otvivelaktigt är behovsprövningen förenad med olägenheter av nyss angiven art. På grund av den väsentliga förbättring i fråga om bidragsformerna och bidragens belopp, som den nya krigsfamiljebidragsförordningen innebär, har emellertid frågan om skatteanståndet kommit i sådant läge, att de anförda betänkligheterna icke längre böra vara avgörande. Vad angår skatteanståndets statsfinansiella verkningar är det visserligen icke möjligt att beräkna vad införandet av behovsprövning skulle betyda. Uppenbart är emellertid, att i den mån onödigt anstånd med skattebetalningen meddelas under den värnpliktiges militärtjänstgöring skatteindrivningen kommer att avsevärt försvåras för tiden efter tjänstgöringens slut. Denna verkan av skatteanståndet i dess nuvarande utformning torde ha betydelse ej endast för statens utan i sannolikt ännu högre grad för kommunernas finanser.

För underlättande av prövningen ha de sakkunniga föreslagit, att anstånd skulle meddelas, därest det ej funnes uppenbart, att den skattskyldige icke vore i behov av anstånd. Enligt förslaget skulle det sålunda presumeras, att behov föreläge. Den befarade ojämnheten i indrivningsförrättarnas prövning kunde motverkas genom direktiv utfärdade av tillsynsmyndigheten för familjebidragsverksamheten i samråd med länsstyrelserna.

Slutligen ha de sakkunniga uttalat, att vid prövningen av rätten till anstånd hänsyn skulle tagas till den värnpliktiges inkomst, förmögenhet, försörjningsskyldighet och ekonomiska förhållanden i övrigt samt utskyldsbeloppets storlek. Härvid borde givetvis utskyldsbeloppets storlek sättas i relation till den värnpliktiges ekonomiska förhållanden såväl före tjänstgöringstiden som under denna. I den mån tjänstgöringstidens längd vore av betydelse för den värnpliktiges ekonomiska förhållanden, komme densamma indirekt att beaktas vid behovsprövningen. Den föreslagna behovsprövningen gjorde det även möjligt att vägra anstånd i de fall, då den värnpliktige fullgjorde tjänstgöringen under sådana förhållanden, att han jämsides med denna kunde utöva sitt civila yrke, exempelvis när tjänstgöringsskyldigheten endast omfattade två dagar i veckan eller några timmar varje dag.

I remissyttrandena har icke i något fall påyrkats, att den nuvarande bestämmelsen om rätt till anstånd efter endast anmälan skulle bibehållas oförändrad. Däremot har från flera håll uttalats, att villkoren för rätt till anstånd borde göras strängare än vad de sakkunniga förordat.

Av remissyttrandena må här återgivas följande.

Försvarsväsendets personalvårdsnämnd har uttalat, att såsom skäl för den av de sakkunniga förordade ändringen talade icke blott de efter hand för-

bättrade familjebidragen utan även intresset av att de inkallade icke till följd av moratoriemöjligheterna i oträngt mål frestades att hopa skatter tills efter militärtjänstgöringen, med allt det enerverande tryck på familjens ekonomi som därvid uppstode.

Riksräkenskapsverket har framhållit, att det ur fiskalisk synpunkt måste anses välmotiverat att åtnjutandet av anstånd gjordes beroende av en föregående behovsprövning; dock kvarstode i viss mån de betänkligheter — nämligen risken för ojämn tillämpning och de menliga följderna av att utmätningsmännen bleve överhopade med arbete — som anfördes vid tillkomsten av nu gällande regler.

Familjebidragsnämnden i Stockholm, som ansett den nu föreslagna behovsprövningsbestämmelsen vara ur såväl statsfinansiell som individens synpunkt av godo, har uttalat farhågor för att vissa svårigheter kunde komma att uppstå vid tillämpning av behovsprövningsprincipen, varför synnerligen uttömmande anvisningar syntes erforderliga. Jämväl *länsstyrelsen i Älvsborgs län* har betonat, att lämpliga direktiv borde utfärdas för utmätningsmännen.

Stadsfogden i Karlskrona har uttalat, att för befattningshavare, som hade att handlägga värnpliktigas anståndsärenden, hade det ofta varit för rättskänslan synnerligen stötande, att personer, som under sin beredskapstjänstgöring haft lika eller bättre inkomster än i sitt civila arbete, skulle under tjänstgöring slippa skattebetalning.

Svenska exekutionsmännens riksförbund har anført, att med införande av behovsprövning av anstånd med indrivningen kunde ojämnhet och irritation befaras uppstå. Genom att anstånd kunde vägras endast i sådana fall, då det funnes uppenbart, att behov icke föreläge och det samtidigt alltid skulle presumeras, att dylikt behov vore för handen, kunde berättigade invändningar mot förslaget dock icke göras. Det borde emellertid tillses, att tillämpningsföreskrifterna gäves en sådan form, att tidigare påtalade missförhållanden såväl bland de värnpliktiga inbördes som mellan dessa och övriga medborgare undanröjdes.

Statskontoret har anført följande.

Enligt det av de sakkunniga upprättade författningsutkastet skulle den värnpliktige komma i åtnjutande av de i författningen angivna förmånerna, såvida icke med hänsyn till den värnpliktiges inkomst, förmögenhet, försörjningsskyldighet och ekonomiska förhållanden i övrigt samt utskyldsbeloppets storlek funnes uppenbart, att han icke vore i behov därav. Denna bestämmelse innebär, att hjälpbehov alltid skall presumeras föreligga. Statskontoret vill ifrågasätta, huruvida icke en verklig behovsprövning borde införas. De sakkunnigas förslag torde i praktiken komma att åtminstone i stort sett verka på samma sätt som nu gällande föreskrifter, enligt vilka för beviljande av anstånd och därmed befrielse också från indrivningsavgift endast erfordras viss anmälan från den värnpliktiges sida. Denna anordning torde ha föranlett, att föreskrifterna kommit att utnyttjas i en omfattning, som gått vida utöver vad som vid deras tillkomst åsyftats. Så torde exempelvis åtskilliga frivilligt tjänstgörande värnpliktiga ha medgivits anstånd, oaktat deras ekonomiska förmåner under militärinkallelsen varit lika stora som eller större än deras normala inkomster. Då enligt de sakkunnigas förslag ansökningarna om skatteanstånd skola passera familjebidragsnämnderna,

vilka vid ansökningarnas behandling i allmänhet kunna antagas redan vara i besittning av erforderligt material för bedömande av sökandenas ekonomi, föreställer sig statskontoret, att införandet av en verklig behovsprövning icke skall behöva medföra något större merarbete, framförallt icke om nämnderna redan vid beviljandet av familjebidrag ha sin uppmärksamhet riktad på de förhållanden, som kunna vara av betydelse för ställningstagandet till en eventuell framtida begäran om skatteanstånd, och därom verkställa nödiga anteckningar.

Länsstyrelsen i Blekinge län har uttalat, att då skatteanstånd i ett stort antal fall icke syntes erforderligt, en effektiv och obunden behovsprövning borde äga rum, varvid borde bedömas bland annat, huruvida inkomstminskning föreläge under värnpliktstjänstgöringen för den värnpliktige och hans familj.

Däremot har *landsorganisationen i Sverige* anfört att så som behovsprincipen utformats — med presumtion för behov och anståndsvägrans beroende av att den värnpliktige uppenbart icke behövde anstånd — landsorganisationen icke ville motsätta sig den föreslagna omläggningen.

Den nu gällande regeln, enligt vilken anstånd med indrivning av utskyl-<sup>Departements-
chefen.</sup> der äger rum så snart anmälan gjorts av den skattskyldige, att han önskar åtnjuta sådant anstånd, är givetvis enkel att tillämpa. Emellertid är denna regel, såsom framhållits både av de sakkunniga och av remissinstanserna, förenad med uppenbara olägenheter, främst därutinnan att den värnpliktige kan förskaffa sig anstånd med indrivningen utan att något verkligt behov av sådant anstånd föreligger. Av remissyttrandena framgår jämväl, att dylikt missbruk av anståndsrätten förekommit.

Redan i samband med införandet av de nu gällande bestämmelserna på detta område diskuterades möjligheten att begränsa anståndsrätten till sådana fall, där behov av anstånd visades vara för handen. Mot denna princip om behovsprövning invändes emellertid både då och senare, att det med hänsyn till det stora antalet utmätningmän skulle bli omöjligt att upprätthålla en enhetlig tillämpning av bestämmelserna och att utmätningmännen med sina omfattande arbetsuppgifter icke skulle kunna ägna erforderlig uppmärksamhet åt dessa ärenden.

De sakkunniga, som trots dessa invändningar förordat en övergång till principen om behovsprövning, ha föreslagit olika åtgärder för att eliminera de anförda olägenheterna. Sålunda ha de sakkunniga förordat, att anvisningar till ledning för utmätningmännen skola utarbetas av vederbörande tillsynsmyndighet. Vidare utgår sakkunnigförslaget från att ärendena skola passera familjebidragsnämnderna, vilka skola avgiva yttrande innan ärendena avgöras av utmätningmännen.

Under remissbehandlingen av sakkunnigförslaget har enighet rått därom att en behovsprövning bör föregå beslutet om beviljande av anstånd med indrivning av den värnpliktiges utskylder. Även enligt min mening tala övervägande skäl för att anstånd med indrivning av utskylder icke bör beviljas i andra fall än sådana, där behov av anstånd är för handen. På grund

härav och då införandet av ett system med behovsprövning, enligt vad av remissyttrandena får anses framgå, numera icke torde möta alltför stora praktiska svårigheter, tillstyrker jag de sakkunnigas förslag i detta hänseende.

Beträffande de närmare förutsättningarna för erhållandet av ifrågavarande anstånd anser jag mig — i viss anslutning till den ståndpunkt som intagits av statskontoret — böra förorda, att anståndet icke må beviljas, där det med hänsyn till den värnpliktiges ekonomiska förhållanden och utskylternas storlek kan *antagas*, att han icke är i behov av anstånd. En dylik uppmjukning av presumptionsregeln — åsyftande att bereda utmätningsmännen större möjligheter att taga hänsyn till omständigheterna i det särskilda fallet — torde vara erforderlig, därest principen om behovsprövning skall få någon praktisk betydelse.

Erforderliga anvisningar rörande tillämpningen av anståndsreglerna torde böra utfärdas av tillsynsmyndigheten i samråd med riksräkenskapsverket.

8 §.

Denna paragraf i departementsförslaget motsvarar 2 § 1 mom. andra stycket i de sakkunnigas förslag. Liknande bestämmelser äro upptagna i 2 § 1 mom. i den nu gällande förordningen i ämnet.

9—11 §§.

I fråga om förfarandet vid ansökan om anstånd med indrivning av utskylder ha *de sakkunniga* anfört, att det föreslagna förfarandet innebure, att ansökan skulle insändas till familjebidragsnämnden, som vidarebefordrade densamma till utmätningsmannen och därvid tillika lämnade de för ansökningens prövning erforderliga uppgifterna om den värnpliktiges tjänstgöringsförhållanden, d. v. s. uppgift om dagen för tjänstgöringens början, huruvida fråga vore om första tjänstgöring, repetitionsövning m. m. och om dennes ekonomiska förhållanden, samt avgåve eget yttrande i ärendet.

I anslutning härtill ha de sakkunniga anfört.

De militära myndigheterna befrias sålunda från all befattning med dessa ansökningar. Denna ändring är en följd av den omläggning, som skett beträffande ansökningsförfarandet i fråga om krigsfamiljebidragen genom krigsfamiljebidragskungörelsen den 31 december 1942. Enligt 7 § i denna kungörelse skall det nämligen åligga truppregistreringsmyndigheten att tillställa vederbörande familjebidragsnämnd för prövning av rätten till familjebidrag och hemortslön erforderlig uppgift rörande den värnpliktiges militära förhållanden, s. k. familjebidragskort. Berörda stadgande har visserligen ännu ej trätt i kraft, men de sakkunniga förutsätta att beslut om stadgandets ikraftträdande skall meddelas senast i samband med att den föreslagna förordningen sättes i kraft. Enligt 8 § nämnda kungörelse åligger det vidare truppregistreringsmyndigheten att, då värnpliktig inryckt till tjänstgöring, tillställa familjebidragsnämnden s. k. familjebidragsuppgift, i vilken dagen för tjänstgöringens början och tjänstgöringens art skola angivas. Truppregistreringsmyndigheten har därjämte att underrätta familjebidragsnämnden om tjänstgöringens upphörande samt vissa förändringar med avseende å tjänst-

göringen. Hos familjebidragsnämnden finnas sålunda vid krigstillstånd och under försvarsberedskap alla erforderliga uppgifter rörande den värnpliktiges tjänstgöring tillgängliga. Därest förordningen göres tillämplig jämväl å andra personalgrupper förutsätta de sakkunniga, att familjebidragsnämnden i mån av behov, enligt i kommandoväg meddelade bestämmelser, skall kunna införskaffa motsvarande uppgifter. Under fredsförhållanden torde genom bestämmelser meddelade i kommandoväg underrättelseskyldighet böra åläggas vederbörande militära myndigheter beträffande värnpliktiga, för vilka uppgifter därom begäras.

I fråga om den värnpliktiges ekonomiska förhållanden före inkallelsen finnas upplysningar tillgängliga hos nämnden i de fall då den värnpliktige inkommit med ansökan om familjebidrag, enär ansökningshandlingen skall innehålla dylika uppgifter. Då nämnden enligt krigsfamiljebidragsförordningen själv har att fatta beslut rörande bidrag åt den värnpliktige, är nämnden jämväl underrättad om den värnpliktiges förhållanden under tiden för tjänstgöringen i de fall, då familjebidrag utgår.

Under remissbehandlingen av sakkunnigförslaget ha icke framställts några principiella erinringar mot förslaget, att familjebidragsnämnderna skola inkopplas i handläggningen av ifrågavarande anståndsärenden. Däremot ha delade meningar kommit till synes beträffande frågan, i vilken utsträckning familjebidragsnämnderna böra lämna sin medverkan vid utredningen av ärendena.

Av remissinstanserna har *försvarsväsendets personalvårdsnämnd* anförut följande.

Nämnden finner det vara en naturlig ordning, att de exekutiva myndigheterna vid denna behovsprövning ha tillgång till familjebidragsnämndernas uppgifter om de inkallades ekonomiska förhållanden. Däremot finner nämnden det ur flera synpunkter föga lämpligt att härutöver ålägga familjebidragsnämnderna skyldighet att avgiva yttrande över varje ansökan om skattebetalningsanstånd. Åtminstone i större kommuner måste detta medföra för de redan förut hårt arbetstygda familjebidragsnämnderna ett avsevärt, i vissa fall enormt merarbete. För nämnden mest avgörande är dock att familjebidragsnämndernas ledamöter rimligen icke kunna sitta inne med den kännedom om praxis vid skatteindrivning, som måste vara grundläggande för varje ståndpunktstagande i dylika frågor, åtminstone om man vill åstadkomma största möjliga likställighet mellan inkallade och andra rörande skatteplikten. Härtill kommer, att införandet av ett divisionsansvar alltid måste ingiva principiella betänkligheter; detta delade ansvar synes i förevarande fall desto mindre av behovet påkallat som ansökningarna om skatteanstånd troligen ofta komma att röra sig om blott förhållandevis små belopp.

Familjebidragsnämnden i Stockholm har framhållit, att de nya uppgifter som ålagts familjebidragsnämnderna komme att medföra en icke oväsentlig ökning av en redan tidigare mycket stor arbetsbörda. Det syntes också önskvärt, att nämndernas skyldighet begränsades till att omfatta skyldighet att till utmättningsman lämna för ärendets bedömande erforderliga sakuppgifter. Bestämmelsen om skyldighet att därjämte avgiva särskilt utlåtande borde sålunda utgå, då uttalanden av dylik art syntes ligga utom nämndernas kompetens. Häremot har *överståthållarämbetet* erinrat, att familjebidragsnämnder-

nas verksamhet syntes göra dem synnerligen lämpliga till att bedöma en inkallad persons betalningsförmåga. Ämbetet förordade därför, att bestämmelsen om familjebidrag snämnds skyldighet att avgiva yttranden över ingivna ansökningar bibehölles, varjämte i lagtexten borde angivas, att yttrandet skulle utmynna i klart av- eller tillstyrkande samt att, om ansökningen avstyrktes, skälen därför skulle angivas.

Länsstyrelsen i Stockholms län har uttalat, att reglerna för förfarandet vid behovsprövningen visserligen kunde förefalla något omständliga men att detta knappast kunde undvikas, om man ville ernå ett så korrekt bedömande som möjligt.

Andre stadsfogden i Göteborg har ansett, att de föreslagna, enligt stadsfogdens förmenande synnerligen lämpliga bestämmelserna att familjebidrag snämnderna skulle taga hand om anståndsansökningarna samt till utmätningsmannen lämna uppgift om tjänstgöringen och de värnpliktigas ekonomiska förhållanden skulle innebära en viss avlastning för utmätningsmannen.

Andre stadsfogden i Norrköping har uttalat, att förslaget rörande sättet för begäran av anstånd syntes mycket lämpligt. Redan nu inhämtades från familjebidrag snämnderna i stor utsträckning uppgifter om inkallelsetider. Emellertid kunde ifrågasättas om familjebidrag snämnden skulle betungas med att avgiva yttrande i varje ärende; vederbörande exekutionsbiträde hade nämligen som regel kännedom om den skattskyldiges ekonomiska omständigheter.

Vidare må omnämnas, att *stadsfogden i Karlskrona* anför, att det med kännedom om den stora arbetsbörda som redan åvilade familjebidrag snämnden starkt kunde ifrågasättas, om nämndens yttrande över anståndsansökningarna skulle kunna föreligga inom rimlig tid. En motsatt ståndpunkt har intagits av *länsstyrelsen i Blekinge län*, som ansett, att behovsprövningen helt borde överlåtas åt familjebidrag snämnderna.

I fråga om den tid, inom vilken ansökan om anstånd med indrivning av utskylder bör ingivas till familjebidrag snämnden, har *länsstyrelsen i Kristianstads län* anför, att de sakkunnigas förslag härutinnan syntes väl avvägt.

Blekinge läns avdelning av föreningen Sveriges landsfiskaler har anför, följande.

Det kan visserligen tyckas, att den som vill komma i åtnjutande av anstånd också kommer att låta sig angeläget vara att utan onödigt dröjsmål göra ansökan därom. Men i verkligheten blir det sannolikt i fråga om ansökningsförfarandet samma liknöjdhet från de inkallades sida, som kommit till synes vid tillämpning av nu gällande bestämmelser. I de allra flesta fall, där anstånd kunnat komma i fråga, har det nämligen fått ankomma på indrivningsförrättarna att fastställa rätten till anstånd utan att skriftlig anmälan förelegat från den anståndsberättigade.

Frågan är därför nu, huruvida, såsom i förslaget skett, paragrafen bör inrymma en endast villkorlig och en ovillkorlig ansökningstid, den senare jämfört med den förra betydligt utsträckt. Ej minst med hänsyn till de inkallade

sjelva och i synnerhet de, som tilläventyrs kunna ha ett verkligt behov av anstånd, borde väl en enda men en definitivt bestämd ansöknings tid vara att förorda.

Föreningen Sveriges landsfiskaler har anført, att så länge obligatorisk skyldighet att insända ansökan om anstånd icke funnes föreskriven bleve hela ansökningsförfarandet illusoriskt, enär de inkallade i stor utsträckning alltjämt komme att underlåta att insända sådan ansökan. Utmätningssmannen bleve härigenom nödsakad att genom särskilda undersökningar efterforska de värnpliktigas tjänstgöringsförhållanden, varigenom indrivningsarbetet i avsevärd grad uppehöles och försvårades. De billighetsskäl, som måhända kunde anföras för nuvarande systems bibehållande, syntes icke böra tillmätas någon avgörande betydelse. Föreningen ansåge för sin del, att ett obligatoriskt ansökningsförfarande skulle komma att i rimlig grad tillgodose såväl den enskildes som det allmännas intresse. Då det finge förutsättas, att ansökningsblanketter kunde tillhandahållas å inryckningsorten, borde vederbörande militärbefäl åläggas att erinra de värnpliktiga om deras skyldighet att insända ansökan, därest de önskade komma i åtnjutande av anstånd.

Verkställandet av behovsprövning i varje särskilt fall av värnpliktiga an-*Departements-*
 sökan om anstånd med indrivning av utskylder kommer givetvis, såsom *chefen.*
 förut framhållits, att medföra en avsevärd ökning av arbetsbördan för de myndigheter, vilka få till åliggande att pröva och avgöra anståndsärendena. De sakkunniga ha ansett frågan böra lösas på så sätt, att familjebidragsnämnderna skulle i första hand emottaga ansökningarna och i viss utsträckning verkställa utredning av ärendena, innan desamma överlämnades till vederbörande utmätningssman. Mot förslaget att inkoppla familjebidragsnämnderna såsom ett led mellan den värnpliktiga och den beslutande myndigheten — utmätningssmannen — har under remissbehandlingen icke gjorts någon erinran. Även jag är av den uppfattning, att denna anordning kommer att befrämja handläggningen av ifrågavarande ansökningsärenden.

Däremot kan det synas tveksamt huruvida familjebidragsnämnden bör åläggas att avgiva eget yttrande över inkomna ansökningar. Även i remissyttrandena ha olika meningar kommit till synes i denna fråga. I flertalet yttranden har sakkunnigförslaget emellertid tillstyrkts eller lämnats utan erinran.

Möjligheterna för familjebidragsnämnderna att förebringa utredning i ansökningsärendena och avgiva yttrande i desamma är givetvis ytterst beroende på, huru familjebidragsnämndernas arbete är organiserat. Såsom framgår av de sakkunnigas redogörelse skall viss omläggning ske i fråga om de värnpliktigas registrering hos familjebidragsnämnderna. Sedan en dylik omläggning genomförts, torde nämnderna vara bättre rustade än för närvarande att taga del i utredningen av ärenden rörande anstånd med indrivning av de värnpliktigas utskylder. Vid vilken tidpunkt denna omläggning kan vara genomförd är icke möjligt att nu angiva. Enligt vad jag inhämtat torde famil-

jebidragdsnämnderna emellertid vara i stånd att även innan ifrågavarande omläggning skett fullgöra de uppgifter, som enligt sakkunnigförslaget skola anförtros dem. En förutsättning härför lär dock vara, att nämnderna berättigas att i de fall, där erforderliga uppgifter rörande värnpliktigs tjänstgöringsförhållanden icke äro dessförinnan tillgängliga, införskaffa uppgifterna från vederbörande militära myndighet.

Med hänsyn till det anförda anser jag mig kunna tillstyrka, att familjebidragdsnämnderna åläggas att avgiva yttranden i nu ifrågavarande ärenden. Yttrandet bör fogas vid den värnpliktiges ansökan då densamma översändes till utmätningsmannen. I yttrandet torde nämnden böra lämna upplysning angående dagen för militärtjänstgöringens början och dennas art samt, där-est tjänstgöringen redan upphört, dagen för dess avslutande ävensom, i den mån sådana upplysningar äro tillgängliga för nämnden eller kunna utan omgång införskaffas, om den värnpliktiges försörjningsskyldighet och ekonomiska förhållanden. Nämnden torde ävenledes böra vara skyldig att i yttrandet angiva, huruvida ansökningen tillstyrkes eller avstyrkes.

Beträffande frågan inom vilken tid ansökan om anstånd med indrivningen av utskylder bör göras ansluter jag mig till de sakkunnigas förslag. Jag anser det sålunda icke kunna ifrågakomma att införa ett generellt stadgande om att den värnpliktige skall gå förlustig rätten till anstånd om ansökningen ej inkommit till nämnden inom viss kortare tid efter tjänstgöringens början. I anledning av vad föreningen Sveriges landsfiskaler anført vill jag understryka, att det givetvis är lämpligt, att blanketter till ansökan om anstånd tillhandahållas de värnpliktiga då de inrycka till militärtjänstgöringen.

I enlighet med vad jag sålunda anført har i departementsförslaget i 9 § upptagits den bestämmelsen, att värnpliktig, som vill komma i åtnjutande av anstånd med indrivning av utskylder, skall ingiva eller insända skriftlig ansökan härom — ställd till vederbörande utmätningsman — till familjebidragsnämnden i den kommun, som har att utgiva familjebidrag enligt krigsfamiljebidragsförordningen. I 9 § föreslås vidare det stadgandet, att för värnpliktig, som är ansluten till erkänd skatteförmedlingskassa eller statens intressekontor, ansökan må göras jämväl av kassan eller intressekontoret.

I 10 § ha upptagits bestämmelser rörande den tid inom vilken ansökan om anstånd bör göras. Sålunda föreslås, att ansökan bör göras så snart ske kan och senast inom en månad efter utgången av först infallande uppbördsstämman, som anståndet skall avse. Vidare föreslås — med hänsyn till att anstånd kan ifrågakomma även för utskylder, som förfallit till betalning före militärtjänstgöringens början — att såvitt angår dylika utskylder ansökan bör göras inom en månad efter militärtjänstgöringens början. I 10 § har därjämte upptagits en bestämmelse, enligt vilken ansökan icke må upptagas till prövning, därest den icke inkommit inom tre månader efter militärtjänstgöringens slut.

Slutligen ha i 11 § upptagits närmare bestämmelser rörande familjebidragsnämndens åligganden med avseende å handläggningen av anståndsansökningarna.

12 §.

I de sakkunnigas förslag har i 5 § tredje stycket upptagits en bestämmelse, enligt vilken underrättelse om meddelat beslut skall lämnas sökanden så snart ske kan.

Uppbördsintendenten i Stockholm har anfört, att den sålunda föreslagna underrättelseskyldigheten komme att förorsaka utmätningsmännen ett betungande arbete. Det syntes onödigt att lämna underrättelse i varje ärende; en avsevärd lättnad skulle kunna vinnas därigenom att underrättelseskyldigheten inskränktes att avse allenast de ärenden, där anstånd icke medgäves. Under åberopande av detta yttrande har *överståthållarämbetet* uttalat, att då genom uppbördsintendentens förslag en avsevärd lättnad i utmätningsmannens arbetsbörda skulle vinnas utan att några väsentliga olägenheter för de värnpliktiga kunde uppstå, överståthållarämbetet tillstyrkte sistnämnda förslag. Samma ståndpunkt har intagits av *andre stadsfogden i Göteborg* samt *Föreningen Sveriges stadsfogdar*.

Länsstyrelsen i Örebro län har förklarat, att det syntes lämpligt, att underrättelsen innehölle även upplysning om vad sökanden hade att iakttaga, därest han vore missnöjd med utmätningsmannens beslut.

I departementsförslaget har i förevarande paragraf såsom huvudstad-*Departements-*gande upptagits en bestämmelse av innehåll, att det åligger utmätnings-*chefen.*mannen att utan dröjsmål meddela beslut över ansökan som avses i förordningen.

Har ansökningen bifallits av utmätningsmannen, synes det icke föreligga något större behov av att sökanden underrättas härom. Med hänsyn härtill och för att bereda utmätningsmännen en lättnad vid handläggningen av ifrågavarande ärenden tillstyrker jag det under remissbehandlingen framkomna förslaget, att underrättelse skall lämnas endast i sådana fall, då ansökan om anstånd lämnats utan bifall.

Det torde vara lämpligt att utmätningsmannen vid lämnandet av underrättelse om sitt avslagsbeslut samtidigt upplyser sökanden om i vilken ordning klagan över beslutet må föras.

13 §.

De i denna paragraf upptagna bestämmelserna, vilka sakna motsvarighet i de sakkunnigas förslag, avse att reglera sådana fall då exekutiva åtgärder vidtagits innan utmätningsmannen meddelat beslut över anståndsansökan. Enligt de föreslagna bestämmelserna må, då anstånd meddelats, vidare åtgärder för indrivning av utskylderna icke vidtagas; har, då anståndet beviljas, utmätning redan ägt rum, skall utmätningen gå åter, dock ej om försäljning av egendomen skett. Beslut om införsel i avlöning, pension eller livränta till gäldande av utskylderna, som meddelats innan anståndet beviljades, skall enligt förslaget icke vidare gälla.

De ifrågavarande bestämmelserna torde få praktisk betydelse särskilt i fråga om utskylder, som förfallit till betalning under tiden tre månader närmast före militärtjänstgöringens början.

14 §.

I fråga om indrivningsavgift å utskylder, beträffande vilka anstånd med indrivningen beviljats, ha *de sakkunniga* föreslagit särskilda bestämmelser dels i 4 § i förslaget till förordning med särskilda bestämmelser angående indrivning av utskylder hos värnpliktiga och dels i förslaget till lag angående undantag i vissa fall från stadganden om uttagande av avgift vid indrivning av kommunalutskylder.

Svenska exekutionsmännens riksförbund har anfört — under hänvisning till 4 och 6 §§ i de sakkunnigas förslag — att författningsförslaget torde få tolkas så, att även om anståndet jämlikt 6 § förklarades upphöra vad beträffade erläggandet av själva utskyldsbeloppet, befrielse från indrivningsavgift enligt 4 § i allt fall skulle kvarstå. Förbundet ansåge detta riktigt, men klara bestämmelser härutinnan syntes erforderliga.

Departements-
chefen.

I departementsförslaget ha i 3 § angivits de utskylder av olika slag, som omfattas av meddelat anståndsbeslut. De sakkunniga ha, i anslutning till gällande bestämmelser, ansett frågan om uttagandet av indrivningsavgift å dessa utskylder böra regleras i två särskilda författningar, nämligen dels såvitt angår indrivningsavgiften å kommunalutskylder i en särskild lag här om och dels beträffande indrivningsavgiften å övriga utskylder i samma förordning, vari frågan om anstånd med indrivningen av samtliga utskylder behandlas. Emellertid synas de olika stadgandena — på motsvarande sätt som skett i förordningen om utskyldsbetalning genom erkända skatteförmedlingskassor — lämpligen kunna sammanföras och upptagas i nu förevarande paragraf.

Därest utmätningsmannen på grund av väsentligt ändrade förhållanden återkallar tidigare beviljat anstånd med indrivning av utskylder, bör den skattskyldige alltjämt tillgodonjuta befrielse från indrivningsavgift, därest betalning inflyter innan han efter hempermittering eller hemförlovning ett år i följd varit fri från militärtjänstgöring.

I andra stycket av förevarande paragraf har upptagits stadgandet i 9 § i de sakkunnigas förslag.

15 §.

De sakkunniga ha i 6 § i sitt förslag upptagit ett stadgande om rätt för utmätningsmannen att upptaga anståndsärendet till förnyad prövning. De sakkunniga ha i detta sammanhang uttalat, att särskild bestämmelse om rätt för värnpliktig att, om dennes ekonomiska förhållanden undergått väsentlig försämring, få frågan om anstånd ånyo prövad icke erfordrades, enär värnpliktig, som erhållit avslag å sin ansökan, ägde inkomma med ny ansökan och därvid återopa inträdda ändrade förhållanden.

Departements-
chefen.

De sakkunnigas förslag om rätt för utmätningsmannen att ånyo upptaga ett anståndsärendet till prövning har under remissbehandlingen icke mött någon gensaga. Jag tillstyrker förslaget.

16 §.

I fråga om familjebidrag snämndens skyldighet att lämna underrättelse till utmätningsmannen om värnplikts tjänstgöring ha *de sakkunniga* anfört,

att enligt föreskrifter i krigsfamiljebidragskungörelsen skulle truppregistreringsmyndigheten meddela familjebidragsnämnden, när den värnpliktiges tjänstgöring upphörde. Genom att familjebidragsnämnden i sin tur ålades att underrätta utmätningsmannen om upphörandet av den värnpliktiges tjänstgöring vunnes den fördelen, att utmätningsmannen icke behövde irriteras värnpliktig, som beviljats anstånd, med skattekrav innan anståndstiden utgått. Underrättelse om beviljad tidsbegränsad ledighet behövde icke meddelas utmätningsmannen.

Av remissinstanserna har *familjebidragsnämnden i Stockholm* anfört, att nämndens skyldighet att underrätta utmätningsmannen borde begränsas till att omfatta endast de värnpliktiga, som till nämnden ingivit ansökan om skatteanstånd.

Överståthållarämbetet har ansett, att det för utmätningsmannens verksamhet vore tillräckligt att erhålla uppgift om sådana värnpliktiga som sökt anstånd; ämbetet föreslog därför, att uppgiftsskyldigheten begränsades till dessa.

Familjebidragsnämnden i Ängelholm har uttalat, att underrättelseskyldigheten borde överflyttas på vederbörande militärmyndighet. Det hände alltför ofta, att nämnden först månader efter hempermitteringen erhöle meddelande härom. För att undvika friktioner mellan nämnderna och militärmyndigheterna angående vem som låtit en försummelse komma sig till last, syntes det nämnden som om militärmyndigheten samtidigt som meddelande översändes till nämnden kunde skicka en genomslagskopia härav till utmätningsmannen.

På sätt överståthållarämbetet föreslagit torde familjebidragsnämndens underrättelseskyldighet böra begränsas till sådana fall, där till nämnden inkommit ansökan om anstånd för den värnpliktige med indrivning av utskylder. Den av de sakkunniga föreslagna författningsbestämmelsen har i departementsförslaget jämkats i enlighet härmed. *Departements-
chefen.*

17 §.

Denna paragraf motsvarar 8 § i de sakkunnigas förslag.

Beträffande 8 § i de sakkunnigas förslag har *statskontoret* anfört, att ifrågakomna stadgande borde erhålla en formulering som gjorde detsamma mera lättförståeligt.

Stadgandet har i förtydligande syfte underkastats viss redaktionell jämkning. *Departements-
chefen.*

18 §.

Under remissbehandlingen av de sakkunnigas förslag har *riksräkenskapsverket* framhållit, att därest det förutsattes, att besvär över utmätningsmannens beslut skulle kunna anföras hos länsstyrelsen, detta lämpligen borde angivas i författningen.

Departements-
chefen.

I departementsförslaget har i förevarande paragraf stadgats att den, som icke åtnöjes med utmätningsmannens beslut enligt ifrågavarande förordning, äger söka rättelse i beslutet genom besvär hos vederbörande länsstyrelse. Besvärsrätten har icke ansetts böra inskränkas till viss tid. Över länsstyrelsens beslut bör klagan icke få föras.

19 §.

I departementsförslaget har i denna paragraf upptagits bestämmelser om att ansökningar om anstånd med indrivning av utskylder ävensom sådana yttranden, som det enligt 11 § åligger familjebidragsnämnd att avgiva, skola avfattas å blanketter enligt formulär, som fastställas av den enligt krigsfamiljebidragsförordningen förordnade tillsynsmyndigheten i samråd med riksräkenskapsverket. Motsvarande bestämmelser återfinnas i 5 § i de sakkunnigas förslag.

20 §.

I 20 § i departementsförslaget — som motsvarar 10 § i de sakkunnigas förslag — har stadgats, att erforderliga tillämpningsföreskrifter utfärdas av den jämlikt 4 § krigsfamiljebidragsförordningen förordnade tillsynsmyndigheten i samråd med riksräkenskapsverket.

Statens arbetsmarknadskommission har om de sakkunnigas förslag i denna del anfört, att förslaget vore välbetänkt med hänsyn till att såväl familjebidragsnämnderna som enskilda i stor utsträckning redan nu vände sig till kommissionen i hithörande spörsmål.

Övergångsbestämmelserna.

De sakkunniga ha i detta hänseende anfört följande.

Införande av behovsprövning i fråga om anstånd med skattebetalning innebär en viss inskränkning i fråga om möjligheten att erhålla anstånd i förhållande till vad som nu gäller. De sakkunniga föreslå därför, att de nya bestämmelserna icke skola bli omedelbart tillämpliga å andra värnpliktiga än dem, som rycka in till tjänstgöring efter det förordningen trätt i kraft. För värnpliktig, som vid ikraftträdandet fullgör militärtjänstgöring, skola äldre bestämmelser gälla i fråga om utskylder, som förfalla till betalning under tiden för tjänstgöringen och två månader därefter. Beträffande utskylder, som förfallit till betalning före ikraftträdandet men ej dessförinnan indrivits, skola jämväl äldre bestämmelser gälla.

Svenska exekutionsmännens riksförbund har i sitt remissyttrande anfört, att då de påvisade missförhållandena hänförde sig till den stora kategori av mer eller mindre frivilliga, som nu fullgjorde militärtjänstgöring och i fortsättningen kunde beräknas kvarbli i tjänst, borde det vara angeläget, att den nya förordningen komme att tillämpas även beträffande dessa. Det borde ställa sig mycket lätt och ej heller medföra några som helst olägenheter med en omprövning av anståndet även beträffande denna kategori.

Andre stadsfogden i Norrköping har gjort följande uttalande.

Ett stort antal värnpliktiga ligga för närvarande året om ute i militärtjänst. Skälet härtill är som regel, att de på detta sätt uppnå bättre inkomster än i sitt civila arbete. Många av dessa häfta för restförda utskylder, som för närvarande ej kunna uttagas på grund av gällande anståndsbestämmelser. Enligt förslaget komma dessa restantier ej heller i fortsättningen att kunna uttagas i form av avdrag å hemortslön. Än mer, de skatter som framdeles under en kanske mycket lång sammanhängande inkallelsetid komma att restföras för de långtidsinkallade komma ej heller att kunna uttagas genom avdrag å hemortslön. Om övergångsbestämmelserna kunde givas ett sådant innehåll, att den hittills tillämpade författningen efter en kortare övergångstid helt upphörde att gälla, och den nya författningen helt trädde i stället, skulle jag anse detta mycket önskvärt. Ytterligare ett skäl härför vore, att det skulle stöta på praktiska svårigheter att kanske i årtal framåt tillämpa både den gamla och den nya författningen vid sidan av varandra.

Enligt departementsförslaget skall förordningen angående indrivning av utskylder hos värnpliktiga m. fl. träda i kraft den 1 juli 1944. *Departements-
chefen.*

Såsom från utmätningsmannahåll framhållits torde det vara önskvärt att den nya författningen göres tillämplig även i fråga om värnpliktig, som vid ikraftträdandet fullgör militärtjänstgöring. Därvid torde emellertid böra gälla, att om den värnpliktige före den 1 juli 1944 gjort anmälan enligt 5 § första stycket i den äldre förordningen eller ock fullgjort vad i andra stycket i nämnda paragraf stadgas — d. v. s. medelst inskrivningsbok eller på annat tillförlitligt sätt inför utmätningsmannen styrkt, att den värnpliktige tjänstgjort vid krigsmakten under sådan tid att anstånd må äga rum — skall det, därest utmätningsmannen ej annorlunda beslutar, så anses som om den värnpliktige beviljats anstånd enligt den nya förordningen. Dylik omprövning av anståndsfråga bör få ske ändå att sådant fall ej är för handen som i 15 § sägs, d. v. s. ändå att den värnpliktiges ekonomiska förhållanden icke undergått väsentlig förbättring. Ett stadgande av sådan innebörd är erforderligt för att möjliggöra återkallande av anståndet för sådana vid den nya förordningens ikraftträdande tjänstgörande värnpliktiga, vilkas ekonomi visserligen icke undergått förbättring men som icke skulle fått tillgodonjuta anstånd, därest behovsprövningsprincipen tidigare tillämpats.

Förslaget till lag om upphävande i vissa fall av verkan av urakttlåtenhet att erlægga utskylder till kommun eller annan menighet med avseende å rösträtt och behörighet.

De sakkunniga ha i förevarande hänseende anfört följande.

Enligt särskilda stadganden i lagarna om kommunalstyrelse på landet och kommunalstyrelse i stad ävensom om kommunalstyrelse i Stockholm må rättighet att deltaga i kommunalstämmas eller allmän rådstugas överläggningar och beslut eller rösträtt vid val av kommunal- eller stadsfullmäktige icke utövas av den, som i avseende å honom påförda utskylder till

kommunen eller staden, vilka förfallit till betalning under de tre sistförflutna kalenderåren, häftar för utskylder för flera än två av dessa år. Motsvarande gäller enligt lagen om församlingsstyrelse och lagen om församlingsstyrelse i Stockholm i fråga om rättighet att deltaga i kyrkostämmas överläggningar och beslut samt rösträtt vid val av kyrkofullmäktige. Rösträtt vid val av landstingsmän jämte suppleanter tillkommer enligt 5 § lagen om landsting envar inom landstingsområdet i kommuns gemensamma angelägenheter röstberättigad. Enligt 9 § i lagen om vägdistrikt må rösträtt vid val av ombud vid vägstämma jämte suppleanter icke utövas av den, som häftar för vägskatt till distriktet, vilken förfallit till betalning under de tre sistförflutna kalenderåren.

Den, som häftar för honom påförda utskylder till kommun eller stad, vilka förfallit till betalning under något av de tre sistförflutna kalenderåren, kan enligt stadganden i kommunallagarna ej vara ordförande eller vice ordförande i kommunalstämma eller kyrkostämma, kommunal-, stads- eller kyrkofullmäktig, eller ledamot eller suppleant i kommunalnämnd, drätselkammare, kyrkoråd, skolråd eller folkskolestyrelse, och enligt lagen om landsting kan den, som häftar för honom påförda utskylder till landstinget eller kommun inom landstingsområdet, vilka förfallit till betalning under något av de tre sistförflutna kalenderåren, ej vara landstingsman eller suppleant för landstingsman och ej heller ledamot eller suppleant i landstingets förvaltningsutskott.

I 6 § kungörelsen den 13 februari 1942 (nr 60) om upprättande av röstlängd för val till riksdagens andra kammare samt av kommunal röstlängd åligger det den inom kommunen, som har att uppbära eller bokföra kommunalutskylderna, att årligen meddela uppgift å de personer inom kommunen, vilka uppnått eller under kalenderåret uppnå en ålder av 21 år och den 10 juni i avseende å dem påförda utskylder till kommunen, vilka förfallit till betalning under de tre sistförflutna kalenderåren, häfta för utskylder för flera än två av dessa år. Motsvarande skyldighet i fråga om utskylder till municipalsamhälle åligger den i municipalsamhället, som har att uppbära eller bokföra dylika utskylder.

De sakkunniga ha vidare anfört, att i den mån anstånd med betalning av restförda utskylder åtnjuts enligt gällande bestämmelser hade — jämlikt lagen den 17 november 1939 (nr 812) om upphävande i vissa fall av verkan av uraktlåtenhet att erlagga utskylder till kommun eller annan menighet med avseende å rösträtt och behörighet — vid tillämpningen av stadgandena om villkor för utövande av rösträtt och behörighet att inneha uppdrag värnpliktig icke ansetts häfta för oguldna utskylder, vilka förfallit till betalning under anståndstiden. Var och en som anmält, att han önskade komma i åtnjutande av anstånd, hade sålunda tillika undgått att till följd av underlåten skattebetalning diskvalificeras i fråga om utövande av rösträtt och innehav av vissa uppdrag och detta hade gällt även om han efter anståndstidens utgång uraktlåtit betala de utskylder, med vilka anstånd åtnjuts. Införandet av behovsprövning för rätt till skatteanstånd borde emellertid enligt de sakkunnigas mening icke medföra, att därest anstånd förvägrades, utebliven skattebetalning påverkade den värnpliktiges rösträtt och behörighet att inneha uppdrag. Det måste nämligen väcka allvarliga betänkligheter, om den med nödvändighet schematiska prövning av rätten till skatteanstånd, som utmätningssmannen verkställde, skulle kunna få så allvarliga konsekvenser som för-

lust av rösträtt och valbarhet till vissa uppdrag. Enligt de sakkunnigas mening borde därför någon ändring icke ske i detta hänseende. De sakkunniga hade ej heller funnit påkallat att föreslå ett särskilt anmälningsförfarande som förutsättning för valrätt och behörighet i förevarande fall.

Enligt de sakkunniga skulle sålunda de uppgifter, som vederbörande kommunala myndighet hade att tillställa röstlängdsupprättaren angående underlåten utskyldsbetalning, icke upptaga sådana skattskyldiga, som häftade för oguldna utskylder, vilka förfallit till betalning under tiden för militärtjänstgöring eller inom tre månader efter tjänstgöringens slut. Uppgift huruvida viss skattskyldig under ifrågavarande tidsperiod varit i tjänstgöring kunde erhållas med biträde av kommunens familjebidragsnämnd.

Vidare ha de sakkunniga anfört.

Gällande lag äger tillämpning i fall, då anstånd med indrivning av oguldna utskylder åtnjutits enligt vad därom stadgas. De sakkunniga ha övervägt att föreslå övergångsbestämmelse av innebörd, att i de fall nu gällande förordning med särskilda bestämmelser angående indrivning av utskylder hos vissa skattskyldiga övergångsvis skall äga fortsatt giltighet även ifrågavarande lag fortfarande skulle tillämpas. Då emellertid enligt gällande bestämmelser för erhållande av anstånd endast fordras anmälan, att vederbörande önskar komma i åtnjutande härav eller behörigt bevis om att den skattskyldige tjänstgjort vid krigsmakten under sådan tid att han är berättigad till anstånd, ha de sakkunniga ansett en dylik övergångsbestämmelse sakna praktisk betydelse. Enligt de sakkunnigas förslag skola sålunda i fråga om skattskyldiga, för vilka nu gällande anståndsförordning fortfarande skall äga tillämpning efter ikraftträdandet av den föreslagna lagen om upphävande i vissa fall av verkan av uraktlåtenhet att erlagga utskylder, tillämpas bestämmelserna i den av de sakkunniga föreslagna lagen, oaktat de skattskyldiga icke åtnjutit anstånd enligt nu gällande bestämmelser.

Av remissinstanserna har *försvarsväsendets personalvårdsnämnd* anfört, att nämnden helt anslöte sig till de sakkunnigas principiella tankegång att förebygga att militärtjänstgöring skulle kunna öva inverkan på den värnpliktiges rösträtt och valbarhet till vissa uppdrag.

Statens arbetsmarknadskommission har framhållit, att förslaget till bestämmelser rörande rösträtt och behörighet medförde i förhållande till gällande lagstiftning i ämnet en nyhet, som vore av viss principiell betydelse. Gällande bestämmelser innebure att värnpliktig icke skulle anses häfta för oguldna utskylder, vilka förfallit till betalning under tjänstgöringen eller viss tid därefter och med vilkas indrivning anstånd åtnjutits enligt de särskilda föreskrifterna rörande dylikt anstånd. För anstånd fordrades att den värnpliktige gjorde anmälan till utmätningsmannen att han ville komma i åtnjutande av anstånd eller åtminstone att han styrkte, att han tjänstgjort vid krigsmakten under sådan tid att anstånd kunde äga rum. Resultatet av de sakkunnigas förslag bleve, att medan rätten till anstånd inskränktes genom införande av behovsprövning, möjligheterna att bevara rösträtt och behörighet komme att utvidgas, enär härför icke förutsattes någon åtgärd från den värnpliktiges sida. Detta kunde måhända icke anses fullt följdriktigt. Kommissionen, som funne införandet av behovsprövning i fråga om rätten

till anstånd starkt motiverat, ansåge sig emellertid, med hänsyn till spörs-målets politiska karaktär, icke böra taga ställning till frågan, huruvida någon konsekvens härav borde dragas i fråga om rösträtt och behörighet.

Svenska landskommunernas förbund har anfört, att förbundet ställde sig tveksam till de sakkunnigas uttalande, att ett särskilt anmälningförfarande såsom förutsättning för värnpliktigs rösträtt och behörighet icke vore påkallat. De sakkunniga förutsatte visserligen, att vederbörande kommunala myndighet, som hade att tillställa röstlängdsupprättaren uppgifter angående underlåten utskyldsbetalning, härvid kunde erhålla biträde av kommunens familjebidragsnämnd. Det kunde emellertid ifrågasättas, om denna anordning i praktiken komme att fungera på ett tillfredsställande sätt med hänsyn till svårigheten för ifrågavarande kommunala myndigheter att säkert överblicka de skattskyldigas värnplikts- och utskyldsförhållanden under en så lång tidsperiod, som det här gällde. Med hänsyn till att en sådan anordning komme att medföra en avsevärd rubbning i nu gällande ordning för fastställande av vederbörandes rösträtt och valbarhet, vilket enligt förbundets förmenande skulle medföra en uppluckring av rösträtts- och valbarhetsvillkoren, ansåge förbundet, att värnpliktigs rösträtt och behörighet i förevarande fall alltjämt borde vara beroende av om anhållan om anstånd med skattebetalning ingivits. Skulle detta icke visa sig lämpligt, ansåge förbundet, att ett särskilt anmälningförfarande till uppborgsmyndigheten borde införas. För den, som underlåte att begagna sig av detta anmälningförfarande, skulle ju ändå möjlighet återstå att göra sin rätt gällande inför valnämnden, sedan han i vanlig ordning underrättats om, att han ej upptagits i röstlängden.

Slutligen har i *vissa andra yttranden* uttalats, att det av de sakkunniga framlagda lagförslaget borde omfatta jämväl värnpliktiga, vilka jämlikt 27 § 1 mom. värnpliktslagen fullgjorde tjänstgöring med en varaktighet av högst 30 dagar.

*Departements-
chefen.*

De nu gällande särskilda bestämmelserna rörande värnpliktigs rösträtt och behörighet att inneha vissa allmänna uppdrag innebära, att värnpliktig icke skall anses häfta för oguldna utskylder, vilka förfallit till betalning under tiden för militärtjänstgöringen eller inom två månader från tjänstgöringens slut och med vilkas indrivning anstånd åtnjutits enligt särskilda, av Konungen utfärdade bestämmelser. Då den värnpliktige för närvarande erhåller anstånd med indrivning av oguldna utskylder under förutsättning, att han gör anmälan om att han vill åtnjuta dylikt anstånd eller styrker att han tjänstgjort vid krigsmakten under sådan tid att anstånd må äga rum, har den värnpliktige genom att göra sådan anmälan eller genom att styrka, att han fullgjort tjänstgöring av angivet slag, kunnat bevara sin rösträtt och sin behörighet att inneha allmänna uppdrag.

Enligt de sakkunnigas förslag skall värnpliktig — oavsett om han i vederbörlig ordning inkommer med ansökan om anstånd eller icke och oavsett om ansökningen bifalles eller avslås — vid tillämpning av villkoren för utövande

av rösträtt och behörighet att inneha uppdrag icke anses häfta för utskylder, vilka förfallit till betalning under tiden för militärtjänstgöringen eller inom tre månader efter tjänstgöringens slut. Till motivering av detta sitt förslag ha de sakkunniga framhållit, att införandet av behovsprövning för rätt till skatteanstånd — vilken prövning med nödvändighet bleve schematisk — icke borde medföra att, därest anstånd förvägrades, utebliven skattebetalning påverkade den värnpliktiges rösträtt och behörighet att inneha uppdrag. Vidare ha de sakkunniga anført, att de ej heller funnit påkallat att föreslå ett särskilt anmälningsförfarande såsom förutsättning för rösträtt och behörighet i förevarande fall.

Mot de sakkunnigas förslag har under remissbehandlingen i flertalet fall icke framförts någon erinran. Statens arbetsmarknadskommission har dock uttalat, att sakkunnigförslaget måhända icke kunde anses följdriktigt i så måtto, att villkoren för rätt till anstånd skärptes samtidigt som möjligheterna att bevara rösträtt och behörighet utvidgades. Vidare har Svenska landskommunernas förbund uttalat, att i varje fall ett särskilt anmälningsförfarande till uppbördsmyndigheten borde införas.

Jag delar de sakkunnigas mening, att den värnpliktiges rösträtt och behörighet att inneha allmänna uppdrag icke böra vara beroende av utgången av anståndsärendet. Såsom de sakkunniga framhållit måste utmätningsmannens prövning av anståndsfrågan med nödvändighet bliva i viss mån schematisk och bör därför icke bliva avgörande för frågan om rösträtt och behörighet.

Även om jag sålunda är ense med de sakkunniga därutinnan, att rösträtten och behörigheten att inneha uppdrag icke böra vara avhängiga av frågan om utmätningsmannen bifallit eller avslagit av den värnpliktige gjord ansökan om anstånd med skatteindrivning, följer emellertid icke därav att jag delar de sakkunnigas mening, att den värnpliktige bör bibehållas vid sina rättigheter oavsett om han ansökt om skatteanstånd eller icke. De sakkunniga ha vid sitt ståndpunktstagande utgått från att vederbörande kommunala myndighet skulle genom familjebidragsnämnden erhålla uppgift om huruvida den värnpliktige varit i tjänstgöring under den ifrågavarande tidsperioden eller icke. Emellertid bör understrykas, att med nuvarande ordning i fråga om de värnpliktigas registrering hos familjebidragsnämnden icke finnas tillgängliga uppgifter om alla ifrågakommande värnpliktigas tjänstgöringsförhållanden. Beträffande dem som begärt anstånd med skatteindrivningen föreligga däremot dylika uppgifter i det att nämnden, därest uppgifterna icke dessförinnan varit tillgängliga, måst införskaffa dem i samband med handläggningen av anståndsärendena. Med hänsyn till de betydande praktiska svårigheter, som sålunda äro förenade med de sakkunnigas förslag, anser jag mig icke kunna förorda detsamma. I stället föreslår jag, att såsom förutsättning för att den värnpliktige skall — trots underlåten skattebetalning — bibehållas vid rösträtt och behörighet att inneha allmänna uppdrag skall gälla, att han inom föreskriven tid gjort ansökan om anstånd med skatteindrivningen. Såsom förut nämnts bör vederbörande emellertid bibehållas vid sina ifrågavarande rättigheter, oavsett om ansökningen bifallits eller avslagits. Jag vill tillägga, att

den ordning jag sålunda föreslår nära ansluter sig till gällande bestämmelser, mot vilka anmärkningar veterligen icke framkommit.

I likhet med vad som föreslagits beträffande indrivning av utskylder torde även de nu förevarande bestämmelserna böra avse ej blott utskylder, som förfallit under tiden för militärtjänstgöring eller inom tre månader därefter, utan även utskylder som förfallit tre månader före tjänstgöringens början.

Beträffande frågan om vilka personalgrupper, som böra omfattas av den nu förevarande lagstiftningen, torde enahanda bestämmelser böra gälla som i fråga om rätten att erhålla anstånd med indrivning av utskylder.

Jämväl den föreslagna nya lagen angående värnplikts rösträtt m. m. torde böra träda i kraft den 1 juli 1944. Har värnpliktig före nämnda dag gjort anmälan enligt 5 § första stycket i 1939 års förordning angående indrivning av utskylder hos vissa skattskyldiga eller ock fullgjort vad i andra stycket i nämnda paragraf stadgas, bör vid tillämpning av nu ifrågavarande lag så anses som om den värnpliktige gjort ansökan om anstånd med indrivning av utskylderna enligt de föreslagna nya bestämmelserna.

Departementschefens hemställan.

Under åberopande av vad i det föregående anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att antaga de inom finansdepartementet upprättade förslagen till

dels förordning angående indrivning av utskylder hos värnpliktiga m. fl.,

dels ock lag om upphävande i vissa fall av verkan av uraktlåtenhet att erlagga utskylder till kommun eller annan menighet med avseende å rösträtt och behörighet.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Ivar Löfqvist.

Bilaga.

F ö r s l a g
till
F ö r o r d n i n g
med särskilda bestämmelser angående indrivning av utskylder
hos värnpliktiga.

Härigenom förordnas som följer.

1 §.

Värnpliktig, som inryckt till militärtjänstgöring, äger enligt vad i denna förordning stadgas åtnjuta anstånd i avseende å indrivningen av honom påförda utskylder.

Med utskylder förstås i denna förordning utskylder och andra medel, som avses i 1 § restindrivningsförordningen under a) och b), med undantag dock för sådana avgifter till brand-, hagelskade- eller kreatursförsäkringsanstalter, som jämlikt kungörelsen den 22 oktober 1886 angående uppbörd av avgifter till vissa på ömsesidighet grundade försäkringsanstalter debiteras, indrivnas och redovisas i sammanhang med kronoupbörderna.

Med värnpliktig avses i denna förordning den som är truppregistrerad som värnpliktig och under tjänstgöringen avlönas enligt för värnpliktig gällande grunder. Från förordningens tillämpning undantagas dels värnpliktig, vilken jämlikt 27 § 1 mom. värnpliktslagen fullgör tjänstgöring med en varaktighet av högst trettio dagar, dels ock värnpliktig, vilken undergår utbildning för vinnande av fast anställning vid krigsmakten.

Konungen må föreskriva, att bestämmelserna i förordningen skola äga tillämpning jämväl å annan personal än värnpliktig, vilken på grund av anställning vid försvarsväsendet eller medlemskap i frivilliga automobilkåren, sjövärnskåren eller svenska röda korsets frivilliga sjukvårdstrupper har att inställa sig till tjänstgöring, då värnpliktiga inkallas jämlikt 27 § 2 mom. eller 28 § 1 mom. värnpliktslagen.

2 §.

1 mom. Underlåter den värnpliktige att i behörig ordning erlagga honom påförda utskylder, vilka förfalla till betalning vid uppbördsstämma eller uppbördstermin, som helt eller delvis infaller under tiden för militärtjänstgöringen eller inom tre månader efter tjänstgöringens slut, må anstånd med indrivning av belopp, som på grund därav uppföres i restlängd, meddelas för tiden intill dess den värnpliktige efter beviljad ledighet för återgång till civil verksamhet (hempermittering) eller hemförlovning tre månader i följd varit fri från tjänstgöring, såvida icke med hänsyn till den värnpliktiges inkomst, förmögenhet, försörjningsskyldighet och ekonomiska förhållanden i övrigt samt utskyldsbeloppets storlek finnes uppenbart, att han icke är i behov av anstånd med medlens gäldande.

Har underlåtenhet som i första stycket sägs föranlett, att jämväl belopp, som eljest skolat erläggas vid senare uppbördstillfälle, uppförts i restlängd,

äger den värnpliktige, oavsett om anstånd med indrivning meddelats enligt första stycket, åtnjuta anstånd med betalning av sålunda restfört belopp till den uppbördsstämma eller uppbördstermin, varunder beloppet enligt utfärdad debetsedel skolat erläggas. Infaller sådan uppbördsstämma eller uppbördstermin helt eller delvis under tiden för den värnpliktiges militärtjänstgöring eller inom tre månader efter tjänstgöringens slut, skall vad i första stycket sägs äga motsvarande tillämpning i avseende å sådant belopp.

2 mom. Med indrivning av utskylder, som utgå för fast egendom, må icke på grund av vad i 1 mom. stadgats anstå längre än att den i 17 kap. 6 § handelsbalken stadgade förmånsrätten för dylika utskylder kan göras gällande.

3 §.

Vid utmätning enligt restindrivningsförfordningen gälla, utöver vad i 4 § 2 mom. sagda förfordning är stadgat, föreskrifterna i militära moratorielagen.

4 §.

Vad i uppbördsförfattningarna är stadgat rörande skyldighet att erlagga indrivningsavgift skall icke äga tillämpning å restfört utskyldsbelopp, med vars erläggande anstånd enligt 2 § 1 mom. åtnjuts, i den mån betalning inflyter, innan den värnpliktige efter hempermittering eller hemförlovning ett år oavbrutet varit fri från tjänstgöring.

5 §.

Värnpliktig, som vill komma i åtnjutande av anstånd med indrivning av utskylder enligt denna förfordning, bör inom en månad efter slutet av först infallande uppbördsstämma eller uppbördstermin, som anståndet skall avse, skriftligen göra ansökan därom enligt särskilt formulär, som fastställs av den jämlikt 4 § krigsfamiljebidragsförfordningen den 30 juni 1942 förordnade tillsynsmyndigheten efter samråd med riksräkenskapsverket. Ansökan, som inkommit först efter utgången av den stadgade anståndstiden, må ej upptagas till prövning. Ansökan skall ställas till den utmättningsman, som har att verkställa indrivning av utskylderna, och insändas till familjebidragsnämnden i den kommun, som har att utgiva familjebidrag enligt krigsfamiljebidragsförfordningen den 30 juni 1942. För värnpliktig, som är ansluten till erkänd skatteförmedlingskassa, må ansökan göras jämväl av kassan.

Familjebidragsnämnd, som har mottagit ansökan om skatteanstånd, har att till utmättningsmannen lämna uppgift om dagen för tjänstgöringens början och dennas art, samt, i den mån sådana uppgifter äro tillgängliga för familjebidragsnämnden, om den värnpliktiges ekonomiska förhållanden ävensom att med eget yttrande översända ansökan till utmättningsmannen. Uppgifterna skola lämnas å formulär, som fastställs av den jämlikt 4 § krigsfamiljebidragsförfordningen den 30 juni 1942 förordnade tillsynsmyndigheten.

Underrättelse om meddelat beslut skall lämnas sökanden, så snart ske kan.

6 §.

Har, sedan anstånd beviljats, den värnpliktiges ekonomiska förhållanden undergått en väsentlig förbättring, äger utmättningsmannen till förnyad prövning upptaga frågan om anstånd.

7 §.

Det åligger familjebidragsnämnd, att då värnpliktigs tjänstgöring upphört av annan anledning än på grund av tidsbegränsad ledighet, ofördröjligen underrätta utmättningsmannen härom.

8 §.

Vid upprättande av restlängd beträffande kommunalutskylder skall, då enligt kommunens beslut den som försummat att i behörig ordning erlägga utskyldsbelopp, vilket förfallit till betalning vid ett tidigare uppbördstillfälle, är skyldig att omedelbart gälda även vad eljest skolat förfalla till betalning först vid ett senare uppbördstillfälle, beträffande manlig skattskyldig, som ägt erlägga honom påförda utskylder vid mer än en uppbördsstämma eller uppbördstermin, i restlängden särskilt angivas, när utskylderna skolat erläggas och huru stort belopp, som förfallit till betalning vid varje särskilt uppbördstillfälle.

9 §.

Angående ersättning för indrivning i vissa fall, då indrivningsavgift icke skall utgå, är särskilt stadgat.

10 §.

De närmare föreskrifter, som må erfordras för tillämpningen av denna förordning, utfärdas av den jämlikt 4 § krigsfamiljebidragsförordningen den 30 juni 1942 förordnade tillsynsmyndigheten i samråd med riksräkenskapsverket.

Denna förordning träder i kraft den

Genom denna förordning upphäves förordningen den 17 november 1939 (nr 810) med särskilda bestämmelser angående indrivning av utskylder hos vissa skattskyldiga. Sistnämnda förordning skall dock äga tillämpning i fråga om utskylder, som förfallit till betalning före ikraftträdandet men ej dessförrinnan indrivits, ävensom för värnpliktig, som vid ikraftträdandet fullgör militärtjänstgöring, i fråga om utskylder, vilka förfalla till betalning vid uppbördsstämma eller uppbördstermin, som helt eller delvis infaller under tjänstgöringen eller inom två månader efter tjänstgöringens slut.

Förslag

till

Lag

angående undantag i vissa fall från stadganden om uttagande av avgift vid indrivning av kommunalutskylder.

Härigenom förordnas som följer.

Vad i lag är stadgat rörande uttagande av särskild avgift för indrivning av kommunalutskylder skall icke äga tillämpning i den mån den skattskyldige med anledning av militärtjänstgöring åtnjutit anstånd med indrivning av utskylder enligt särskilda, av Konungen utfärdade bestämmelser och betalning inflyter, innan den skattskyldige efter beviljad ledighet för återgång till civil verksamhet (hempermittering) eller hemförlövning oavbrutet ett år varit fri från tjänstgöring.

Denna lag träder i kraft den Genom denna lag upphäves lagen den 30 december 1941 (nr 989) angående undantag i vissa fall från stadganden om uttagande av avgift vid indrivning av kommunalutskylder.

Förslag

till

Lag

om upphävande i vissa fall av verkan av uraktlåtenhet att erlægga utskylder till kommun eller annan menighet med avseende å rösträtt och behörighet.

Härigenom förordnas som följer.

Vid tillämpning av i lag givna stadganden angående villkor för utövande av rösträtt och behörighet att innehava uppdrag skall värnpliktig icke anses häfta för oguldna utskylder, vilka förfallit till betalning under tiden för militärtjänstgöring eller inom tre månader efter tjänstgöringens slut.

Med värnpliktig avses i lagen den som är truppregistrerad som värnpliktig och under tjänstgöringen avlönas enligt för värnpliktig gällande grunder. Från lagens tillämpning undantagas dels värnpliktig, vilken jämlikt 27 § 1 mom. värnpliktslagen fullgör tjänstgöring med en varaktighet av högst trettio dagar, dels ock värnpliktig, vilken undergår utbildning för vinnande av fast anställning vid krigsmakten.

Konungen må föreskriva, att bestämmelserna i lagen skola äga tillämpning jämväl å annan personal än värnpliktig, vilken på grund av anställning vid försvarsväsendet eller medlemskap i frivilliga automobilkåren, sjövärnskåren eller svenska röda korsets frivilliga sjukvårdstrupper har att inställa sig till tjänstgöring, då värnpliktiga inkallas jämlikt 27 § 2 mom. eller 28 § 1 mom. värnpliktslagen.

Denna lag träder i kraft den

Genom denna lag upphäves lagen den 17 november 1939 (nr 812) om upphävande i vissa fall av verkan av uraktlåtenhet att erlægga utskylder till kommun eller annan menighet med avseende å rösträtt och behörighet.